

АЛЕКС БОЛДИН

СЛЪНЧОГЛЕДИ

разкази

**АЛЕКС БОЛДИН
СЛЪНЧОГЛЕДИ
РАЗКАЗИ**

chitanka.info

Посвещавам този сборник с разкази на самоотвержените и родолюбиви творци от Арт Клуб „Херос“ и на Камелия Мирчева!

Живеем във време, подобно на онова от преди сто и петдесет години, когато българинът, смачкан от робството, унижаван и обругаван, се обръща към силната родова памет, мобилизира всички свои духовни и физически сили, прави първите си смели стъпки на духовно проглеждане и отваряне към света.

Никой не може да смаже един народ, когато духовността му е будна, когато милее и цени родното. Нещо повече, всеки народ е оценяван по това как поддържа своята самобитност и народно творчество, как уважава своите творци и будни чеда, защото тези негови чеда безкористно му даряват плодовете и лицето на неговото бъдеще.

Вярвам, че ще дойде времето, когато човек ще бъде оценяван не по онова как и колко пари е спечелил, как е облечен и какъв е в йерархията на обществото, а по това какво е дал за народа си и за неговото физическо и духовно оцеляване.

Алекс Болдин

АДИОС МУЧАЧОС

Какво може да се прави в една студена и мъглива, февруарска, петъчна вечер освен да се иде на пазар и да се закупят продукти за почивните дни. Лампите по зеленчуковите сергии вече са запалени. Мръзнеците продавачи потропват с крака от студ и оглеждат всеки минаващ индивид с надеждата, че ще се спре край тях и ще си подбере нещо от отрупаната с плодове и зеленчуци сергия. Те са готови да свалят драстично цената само и само да приберат и последните оскъдни левчета на любопитния и да се оттеглят на топло и на заслужена почивка край разпалените печки или електрически радиатори с чаша чай или кафе в ръка.

Ровех с ръка в един полиетиленов чувал с парников спанак когато някой ме потупа по рамото. Беше Росето, мадамата със седемте дипломи по дизайн и готварство от тайфата.

— Ти защо не идваш на сбирките бе, приятел?

— Ами...защо...? Знам ли? — измрънках колебливо и смигнах на продавача да ми мерне едно кило от зелена витаминозна шума. — Тази вечер ще има ли сбирка?

— Разбира се! Хайде с мен! Ама не се дърпай де... Доста отсъствия си направил и вече хората започнаха да ти забравят физиономията. Какво става с теб? Къде се загуби?

— По командировки бе жена! Нали знаеш, че обикалям нон стоп селата на окръга. Такава ми е работата. Сега си рекох да купя нещо евтинко и диетично та Мариянчето да сготви за събота една оправяща талията манджа.

— И се спря на спанак! Ще ме убиеш, ти! Ще ме убиеш! Хората се тъпчат с луканки и свински специалитети а ти вегетариански го даваш. Да не си станал французин? Френски манджи ли ще ти готвят? Половината тайфа учи езици. За какво ги учи и аз не знам, но като те гледам, ти май клониш към френския.

— И майтапа ти иде отръки, бе Росе, не само манджите... — Засмях се на глас и протегнах ръка да платя на продавача закупената

стока.

— Още трийсет стотинки, господине! — обърна ми внимание на реалността продавача. — Както обикновено, беше си добавил своите двеста грама отгоре към пожеланото количество.

— Отиваме бе бижу! Отиваме! Само се чудя как ще мъкна с мен тая чанта със спанак.

— Хайде, хайде! Не ти е сефте. Домакина му с домакин! Последният път дойде с цял пакет скумрия, та тайфата се усмърдя на море!

— И това ли помниш! Да не ти пада човек на погледа и езика!

— Летс гоу, бой! Летс гоу! — премина на английски Росето. Явно искаше да се изфука, че учи тоя така моден напоследък език.

Ако някой не знае, ще поясня, че мястото за сбирките на тайфата бе едно задимено кръчме, което обкичваха с името „Клуб на научните дейци“. Намираще се в етнографската част на града, в мазето на една стара градска къща, приватизирана и прилично от ремонтирана. Там наистина бе уютно. Стените измазани с вар, бяха окичени с подарени гравюри от местни художници. Край разгоряла се камина се мъдреше малка каручка пълна с едро нацепени дърва. В една ниша се открояваше икона на някакъв неуточнен и неясен за клиентите светец. Два три наниза от сушени чушки и чесън допълваха обстановката.

Както във всички подобни места, гъсти облаци цигарен дим допълваха и без това задушевната атмосфера.

Чевръста сервитьорка, с пищни и неотразими форми се въртеше около масите и разнасяше купички с битово приготвен качамак, препечени наденички, гряно червено вино и какво ли още не. Спираше до някоя маса, вземаше поръчката, потупваше някой от редовните клиенти по рамото, засмиваше се кръшно, по селски и продължаваше нататък. Абе, идилия! Най вече за мераклии, хронично страдащи от домашна скука, от ревнива жена или разглезени деца.

— Охо-о-о! Кого вижда окото ми! — Провикна се Тишо от ъгъла, където беше нашата, запазена маса. — Ако не беше Росето май нямаше да дойдеш, а? Стар мерак брей! Пита ли Мариянчето по Джи Ес Ема, че ще отсъстваш един час?

— Не си остави адета, ти! Ще вземеш да ми извадиш дума и виновен — не виновен ще се чудя как да гася чергата.

— И спанак е купил нашия! Да не ставаш французин? — повтори сентенцията на Росето новия тартор на тайфата. — Хей Муцка! Я дай един качамак и едно гряно вино на тоя френски аскет, да му пламне кръвта и да му се раздвижат желанията. Гледай, гледай! Гледай го бре-е-ей! Петнайсет минути е „Стенд бай“ и зяпа ли зяпа картините. Наш Жоро, бре! Не се ли сещаш? Записа курсове за „оценители на имоти“ и сега гледа и оценява.

— Човекът може да обича изкуството! А ти му вадиш дума! Какъв е тоя лаф бе Тишо? — присвих наивно и присмехулно очи.

— „Стенд бай“ ли? Ти не си ли учил английски? „Стои и чака да го викнат“ ще рече. Учи езици е-е-й! Да не останеш прост. Хората с два езика пари направиха, в чужбина заминаха и децата си изучиха. Аз сега съм на тема „Релакса“. Това е компютърен курс по английски. Само десет лева дискчето.

Купуваш слушалки и на служебния компютър през свободното време говориш с банкови служителки на родния им език.

Гледаш виртуалното маце, повтаряш след него като папагал и една графика ти показва дали си произнесъл правилно думата. Така е! Какво ме зяпаш? Започвай да учиш, че не се знае дали след приемането ни в Европа ще остане и един българин тука. Циганите вече започнаха. Нали са полиглоти. Само да ги почерпиш с бира и кебапчета и ще ти заговорят на всякакви езици. — Тишо изпружи крака. Запали нова цигара, смукна дълбоко дим, наклони назад глава и бавно го изпусна на правилни кръгчета към опушения таван. Беше цар на тоя жест. Сякаш се бе родил с цигара в уста. Пустия му Тишо!

— Накъде сме през тая неделя? — запита Росето. — Май не сме ходили скоро към Пършевица! Оня ден като сви лютия студ си казах: „Какво ли щеше да стане ако бяхме някъде под Превала. Вълците щяха да ни изядат. Такъв студ беше че не можеше да си измиеш лицето на открито. Ще ти се обледи физиономията.“

— Ами аз какво да кажа! — подхванах интересната тема. — закъсахме с джипката в едно криводолско село при минус 26 градуса по Целзии. Полето белееше та чак искреше. Погледнеш напред, а сякаш хиляди малки слънца ще ти ослепят очите. Слънцето свети едно ярко, та чак те заболяват очите. Не усещаш стъпалата си, вкочанени и обледени. Парното на колата не се чувствава.

По едно време двигателят захърка и спря. Наоколо, сняг до колене. Слязохме да видим какво става и егати... — Спрях разказа за да засиля интереса. — Счупил се някакъв лост... Шофьорът псува, а ние потропваме с крака и се опитваме да си дадем кураж. Гледам аз полето и какво виждам, вместо сняг — тънки ледени иглички. Всичко покрито с малки, ледени кристали. Като ги погледнеш с гръб на слънцето, светят като малки звезди. Такъв студ беше!

Не бях виждал такова явление. Добре че водача му работеше Джи Ес Ема. Потърси началника и след един час дойде влекача и ни измъкна от преспите. Съвременна комуникация! Два дни след това не мога да се стопля.

— Симо, бе? — обърна се към мен Мирон. — какво е това Ем Пе Тройка?

— Защо? Какво ще правиш с нея?

— Ами вчера минавам по Стъргалото и един субект, разтворил една сергия на улицата, наредил едни дискове и пресипнало се провиква. „Продавам Ем Пе Тройки!“. Спрях аз да видя какво е това, а той ми обяснява че има към двеста Ем Пе Тройки. Били страшна работа. Гледам го и не мога да разбера бъзика ли се тоя човек, какво ли...?

— Ами че аз на компютъра ще му направя за една минута петстотин Ем Пе Тройки!

— А стига бе!

— Така е! За две минути — хиляда!

— Ами хайде да правим бизнес тогава бе! Като му кажа на оня хитрец и ще откачи. — умъдри се Мирон и ме загледа напрегнато право в очите.

— Това е музика бе тъпак! — разсея напрежението Тишо. — Човекът иска да ти каже че ще ти запише диск с музикални файлове. На тях им казват Ем Пе Тройки.

Сякаш отгатнала насоката на разговора ни, сервитьорката изчезна за минута и над главите ни от малката тонколонка се разля страшното парче на Крийдънс Ривайвъл — „Изгрява лошата луна“. Тишо, на когото това бе любимата музикална банда, щракна с пръсти и запя на глас. „Виждам как лошата луна изгрява... но при мене пич, да знаеш, засега всичко е наред...“

Тайфата се развесели. Какво нещо е музиката, и при това пусната на момента и на място. Муцка си знаеше работата. Познаваше ни навиците. А сега чака да викнем по още едно гряно вино. И май позна...

Големината на тайфата бе променлива, в смисъл, че постоянно някой идваше, а друг си отиваше, но имаше едно постоянно число, числото осем. Вкусовете бяха най-различни като хранителни и музикални предпочитания. Основната тема обаче бе една, предстоящия съботен или неделен туристически излет.

Носеха се туристически карти справочници, фотографии направени от някой добър или не дотам добър фотограф. Коментарите бяха винаги оживени, придружени от леки, с интелигентен нюанс спорове. Решенията за предстоящия излет се вземаха единодушно и се изпълняваха с ентузиазъм. Ще питате какви бяха членовете на тая тайфа? Ами, предимно самотни хора от двата пола, социално или не дотам социално осигурени, с минимални лични ангажименти и специално и силно влюбени в природата и туризма.

Ето и сега, виждам как Генчо се е навел към Галето и обяснява особеностите на прехода от Мальовица до хижа „Иван Вазов“. Липо пък напрегнато следи движението на устните на Росето. Той е полуглух и трудно произнася някои думи.

Катето пък се е втреничила в недопитата си чаша с чай и разсеяно тръска пепелта от почти изпушената цигара в пепелника рекламиращ напитката „Кока Кола“.

Жоро е някак уморен и мълчалив. От време на време се включва в някой и друг разговор, но в останалото време мълчи. Има си грижа човека. Гледа болен баща на легло.

— Симо, все се канех да те питам. Имаш ли добър Интернет? — обърна се Генчо към мен. Имам записан един нов сайт за туристическа екипировка. Да мина някоя вечер да го видим. А и да ми покажеш как се работи с тоя Интернет, че само срамувам пред колегите.

— Нямаш проблем! Само кажи кога и ще го направим. Но се иска да поназнайваш английски. Как си с него?

— Хей това ми е кусура! Учил съм френски. Ще купя един речник и самоучител и го започвам.

— Сестра ти какво, научи ли италианския?

— Учеше го, но спря и сега мина на гръцки.

— Хайде бе! Да не става преводачка?

— Проблемът и е, че работата за Италия се блокира. Отвори се друга, за Гърция. Една фирма търси жени за гледане на болни. Кълве гръцкия та пушек се вдига. А ти? Не учиш ли някакъв език? — хвана ме неподготвен Генчо. Поусмихна се лукаво и присви очи.

— Стар съм за учене на езици вече, пък и за никъде не се каня да заминавам. — Как можех да кажа че следя телевизионните курсове по испански. Щяха да ме скъсат от бълзник.

— Гръцкият е труден за българи! Опитвах го, но се отказах. По ми допада френския. — подхвърли своето мнение по темата Галето. Аз без него съм като без ръце. Нали уча учениците на него? Това Химията, Математиката, всичко при нас е на френски. В някои отношения и Литературата ни е френска. Езикова гимназия, така е... На празника на гимназията, оня ден, звучаха песни само на Джо Дасен.

— Бонжур, мадам! Коман са ва? — завалено продума полуглухия Липо.

Галето се засмя весело и му каза нещо доста бързо на френски, при което той се опули и изчервя.

— Къде се буташ и ти по езиците бе човек? Има си хора и за езици... — пошегува се Тишо. Их хабе нихт ферщеен!

— Браво! Бра-а-во! Изръкопляска Петьо! И Тишо проговори на чужди езици! Ти да не би от екскурзиите до Австрия? — Това пък бе слабото място на Тишо. Всички знаеха, че основното му занимание е прекарване на стари автомобили от Германия и Австрия. Изчезне за около две седмици и след това събира тайфата за черпене. Явно падаха добри пари от тези негови екскурзии.

— А ме дзаноте са. Ке сплендидо ке ломбра. Ма нон ворей ке ту... — смеейки се добави Генчо. — Сега вече всички заръкопляскаха. В тая студена и мъглива февруарска вечер, непринуденото езиково настроение бе здраво обхванало тайфата.

Муцка, сякаш отгатнала момента, изчезна за момент и от тонколоната дрезгаво запя Адриано Челентано.

В тоя момент се чу хлипане. Искрето се бе заляла в сълзи. Настана тишина. Всички се обърнаха към нея. Галето стана от стола си, доближи момичето и го прегърна. Погали я по тъмните къдрици. Знаехме за какво плаче. Преди шест месеца изпратихме стария тартор на тайфата, Емо. Смъртта му стресира всички ни. Беше покосен от

инфаркт и никой не успя да му помогне. Просто нямаше никой край него, когато се случи. Двамата с Искрето имаха силен и емоционален роман. Адриано Челентано бе любимият им певец. Когато се съберяхме в някоя планинска хижа от малкото му касетофонче все негови песни звучаха.

— Симо, как ще готвите тоя спанак дето си го купил? — обади се Катето. Тайфата се заслуша, защото кулинарните теми бяха нещо популярно при нашите сбирки. Ако някой не знае, ще поясня, че туризъм и кулинария вървят ръка за ръка.

Когато се направи туристическата софра, на тревистата поляна или на хижарска маса, настъпват най великите мигове за всички. Представете си една голяма покривка и трийсетина най различни специалитета разположени на нея. Всички са насядали в неправилен кръг и всеки започва да хвали своя специалитет. Идилия! Като ти се наложи да опиташ нещо, ставаш и отиваш до другия край на софрата, стискайки едноличната вилица или лъжица в ръка, протягаш се и опитваш, без при това да изпиваш никакво неудобство. Туристическата банда е една свободомислеща и доста отворена дружина, така че представете си ситуацията.

Аз, като отлично осведомен индивид в това отношение, започнах надълго и нашироко да обяснявам процедурата по готвенето на спанака. Все едно че аз щях го готвя. Всъщност щеше да го готви Мариянчето, но за да няма одумки трябваше да по фантазирам на готварска тема. Ако се случеше да сбъркаш нещо по описанието на пропорциите или технологията, ставаше шоуто. Ама какво да ви разправам. Трябва да сте на нашите сбирки за да разберете и усетите атмосферата.

— Най-напред се измива спанака, че може да има в него доста пясък. — започнах колебливо.

— След това се нарязва на ситно и се поставя да ври в дълбока тенджерата с три пръста вода на дъното. Ама да не го сложите цял. Нарязва се на средно едри късове...

Тъкмо се бях увлякъл в обясненията когато входната врата се отвори и сред кълба от пара и мъгла се появи Ванчока. Видът му недвусмислено говореше за алкохолно почерпване. Беше се ухилил широко и с една заваляща се походка се запъти към нашия ъгъл. Всички знаеха, че е безработен. Намираше случайно работа, но в

повечето време гладуваше. На туристическите походи тайфата го хранеше и затова присъствието му бе редовно. Беше ерген, обаче със собствен апартамент, който му бяха оставили родителите преди да се преселят в рая. Тежко и жестоко го друсаше мизерията. На такива хора както се казва всичко е простено. Ние го знаехме и бяхме готови да му простим малките случайни прегрешения.

— Платих! Платих бе, чувате ли? Платих! — смеейки се извика Ванчока.

— Какво си платил бе? С какво? — безцеремонно го засече Тишо.

— Платих на една за да ми направи свирка!

— Ти си ненормален! — процеди Росето. За такива неща хвали ли се човек бе?

— Сякох едни дърва на един. Взех двацет лева, а после любов без презерватив!

— Те това е мъж! — тупна по масата с длан Петьо.

— Бъзика се! Познавам го! Тоя го е страх от жените! — усъмни се Тишо.

— Ти си ми най-добрия приятел! — отсече Ванчока залитна и прегърна Тишо. — Позна бе! Позна! Не съм бил с жена. Купих едно кило кръчмарско вино, половин кило пушени свински бузи и като му седнах... Напрасках се брат както не съм ял от две години. Олекна ми на душата и на главата... Е-е-е-й, Живот! Бре-е-й майка му стара, те това е живот! Да се наям един път и аз като хората!...

Тайфата някак гузно се умълча. Аз видях, че настроението се поляризира към социалната тема и побързах да платя и да се приготвя за тръгване. Просто не обичам да говоря за политика, нали разбирате. Когато някой заговори на тая тема се нервирам и се сещам и за собственото си положение. Станах и навлякох шубата. Чантата със спанак ме чакаше окачена на закачалката.

— Къде тръгна бе Симо? — обърна се към мен Петьо. — Много рано се оттегляш! Още не сме започнали същността на дискусиата. Не разбрахме, в неделя идваш ли до Пършевица или ще клинчиш? Вече пишем черни точки да знаеш, за оня дето отсъства.

— С вас съм бе, не е ли ясно? И ще сипя в една купа от спанака, за да го опитате. Но да си призная няма аз да го готвя. Мариянчето му е майстор на добрите манджи.

— Ха така! Браво! Обичам хората дето казват истината! — засмя се Росето. — Ами покани я и нея. Нищо няма да и стане от една разходка. Студовете вече свършиха. Само дето ще има доста кал, но тая кал може да си я хване и в градината. Хайде де...

— Тя не може да ходи по излети. Дюстабанлия е. Пък и има кокоши трън на дясната пета.

— Имам страхотна рецепта за лечение на кокоши трън. — уточни Тишо.

— Няма да стане! Познавам си аз човека. Не настоявайте! Адиос мучачос!

— Айде-е-е! Тоя пък проговори на испански! А лъже че му е минало времето за учене на езици. Да не му вярвате! Чувате ли? Да не му вярвате!...

Аз се усмигнах под мустак, навлякох плетените си черни ръкавици. Бях ги носил вече четвърта зима. Преждата беше почти изгнила. Една симпатична дупка се бе появила на левия ми палец. Не беше твърде голяма но достатъчна, че да ми напомни за моментния ми социален статус. Опипах я внимателно. Палецът ми се опита да се скрие вътре в ръкавицата, но не успя.

Махнах усмихнато на тайфата с ръка и излязох навън, където без много колебание, мигом ме обгърна студената февруарска мъгла.

СЛЪНЧОГЛЕДИ

Ако някой път пътувате за село Боровци, то най-добре тръгнете рано, когато се пуква зората. Отляво и отдясно през стъклото на автобуса ще видите равното плодородно поле, ширнало се надалеч докъдето поглед стига. Жълтите цветове на току що цъфналите слънчогледи, напоени от росата, са свежи и неизменно обърнати на изток, натам където сред вдигащата се от земята утринна мъгла, огненото кълбо на дневното ни светило се мъчи да пребори сенките на нощта. Жълтите поля на младия слънчоглед неусетно се сменят със златните ниви на узрелия ечемик, чийто сведени класове, натезали от зърно, чакат жетва. Километрите ще летят под гумите на автобуса, а вие ще придрямвате удобно отпуснати в меките седалки, ще слушате някаква приятна мелодия от автобусното радио и ще мечтаете за първото си сутрешно ароматно кафе, което припряността при тръгване не ви е позволила да изпиете.

Най-общо погледнато Боровци е село като всички села в днешна България. Преди не голям период от време местните управляващи бяха обхванати от благороден политически напън да го направят град. Дори го обявиха за град от селски тип или село от градски тип или пък в нещо каквото и да е от важен тип, но Боровци си остана село в буквалния и натуралния смисъл на думата. Да кажеш, че имало много борове в него, ами! И едно иглолистно растение нямаше, с изключение на двете измъчени хвойнови дървета в центъра на малкото площадче пред бившата „Автогара“.

Хвойновите дървета се чувствуваха там ни в клин ни в ръкав, защото и двете бяха щателно опасани с по едно парче арматурна тел, грамотно заварено и бавно и мъчително агонизираха сред бетонната настилка и юлската жега. Ако все пак на някой не му е ясно, ще поясня, че подобна технология се прилага най-вече за унищожаване на омразен растителен вид, избягвайки нежелателното скандализиране на общественото мнение, крайно чувствително към звука на брадвата или триона. Споменах бившата „Автогара“, защото в момента такава

животно всъщност нямаше. Сградата, където преди години тя се помещаваше, една наистина паянтова сграда, сега се бе превърнала в нещо като магазин за „Стоки по 1 лев“. В този „магазин“ едно младо циганско семейство въртеше луд бизнес, привличайки неосведомените и доверчиви селски купувачи. Лудият бизнес се състоеше в търговия с една несполучливо подбрана купчина от лъскави китайски стоки, невероятно евтини и невероятно неприложими даже и за един, средно финансово обезпечен селски дом. Акуратното му разположение до автобусната спирка го правеше добре посещаван и по селските мащаби невероятно прочут най-вече сред курсистите на близкото училище за автомобилни шофьори.

От другата страна на малкото площадче пък бяха разположени две от най-посещаваните, лични селски заведения, местната баничарница и местната бакалия. Те се конкурираха едно с друго без при това тази конкуренция да добива отчетливи и видими прояви. Ако си огладнял и решиш да влезеш за първи път в баничарницата ще се шашнеш от богатата номенклатура от закуски, автентично местно производство, от бозата с доказано вносно производство и от интимното обръщение „ти“ на намръщената продавачка. Отпивайки първите глътки от чашката с кафе ще усетиш поривите на повдигане на собствения си стомах възмутен от неопределената смесица от миризмите на мухъл и хлор. Втората миризма бе явно от „питейната“ вода, която пияния помпиер за по-голяма сигурност бе обеззаразил с двойна доза хлорна вар. Какво да прави?

Човекът чакаше всеки момент да го посети комисията по санитарен надзор от ХЕИ. По-добре по-малко микроби във водата отколкото по-голяма глоба за него. Без коментар, нали?

Тая негова дисциплинираност обаче, със сто процента сигурност, насочваше любителя на ароматната напитка към съседното конкурентно заведение, където хитрия бакалин наливаше в кафемашината минерална или трапезна вода, при което сваляше и цената на чашката с кафе. Е, естествено и кафето щеше бъде с по-добро качество, достатъчна причина за консуматорската ориентация на разглезания гражданин. След първата си глътка, а може би и от обръщението „ви“, той се придумаше и седнаше на единия от двата пластмасови стола, поставени досами вратата на бакалията, за да си

изпие кафето на спокойствие обвеян от хладния ветреца на свежата утрин.

Въпреки ранния час, в бакалията влизаха и излизаха много хора за да си купят я хляб, я лимонада или пък чифт летни платненки, удобни за работа на полето. С всяка измината минута декорът на тя сцена непрекъснато се сменяше. Ето ги, откъм общината, говорейки гръмогласно, се задават двете циганки от контингента на бюро по труда. След малко, избъсаните им метли започват да вдигнат облаци прах около двете конкурентни заведения, без при това да смутят ни най-малко оживената им търговия. По асфалта от към града затрополи и раздрънканата магарешка каручка на кльошавия дядо Радой. Пред бакалията тя забавя ход, като че ли по навик, а след това продължава неуверено надолу към своята трудова цел. От другата страна на площадчето се появява и едрата фигура на Тошо. Той е яхнал един детски велосипед. Прехвърлил е през кормилото му една голяма бяла туба, пълна с мляко. Задължителна традиция за него е преди да се яви на работа в общината да издои кравата и да отнесе млякото в изкупвателния пункт. Днес обаче за него е необичаен ден. Идващата неделя дъщеря му се омъжваше и по този случай му е подарила едни модерни панталони тип „бермуди“. Той естествено зарадван и щастлив, без колебание ги бе обул. Нормално „бермудите“ имаха дължина до коленете. При него обаче те стигаха под прасците и за това ги бе кръстил „мода-седем четвърти“. Много джобове и шарените кръпки по тях му създаваха обаче такова голямо самочувствие, че на завоя при опита да каже „Здрасти!“ на един познат той едва не падна от велосипеда повлечен от тежката туба.

Е, още много има какво да се разказва за Боровци но за да не се отклоним от главната тема ще спрем дотук. Ще спрем и ще се взрем на юг, където по шосето от към града, подскачайки по многобройните дупки на асфалта, се приближаваше със своите шеметни шейсет километра в час една тъмно-зелена уазка. Освен шофьора, известен с прозвището си „Нула седем“, спрягано според последните две цифри на автомобилния номер, в уазката пътуваха и трима инспектори по водата. Тяхната поява беше първото шашардисващо предупреждение за нередовните платци. А на тях, по статистически наблюдения, от всичко сторено в този смисъл, най-респектиращо им действуваше мечеподобната и внушителната фигура на Шефа. Едрата му фигура на

борец днес бе обута в тъмносини „бермуди“, бе облечена с червен потник (човека не понасяше жегата) и оборудвана с огромни очила в тъмнокафяви рамки небрежно спуснати на тънка копринена връвчица върху внушителния бирен корем. Широките му стъпала спокойно и уютно се ширеха в тъмносини джапанки, леко поразлепени по външния ръб. Той говореше тихо, но натъртено, пулейки се и убедително ръкомахайки към своя събеседник.

А той, бедничкия, хипнотизиран от втренчения сив поглед и от пандизчийския вид на обръснатата глава, стреснато измънкваше и на края плащаше дължимите суми, ако имаше разбира се възможност да плаща.

Вторият инспектор, да го наречем Бързака, имаше съвсем млад вид но не и млади мисли. Всяка изречена дума от устата му бе детайлно тълкувание на нормативния правилник по съответната буква и алинея. Така че, ако на нещастника му хрумнеше еретичната мисъл да спори и отрича, то моментално бързо и ефективно биваше оборван с точно и на място цитирания параграф. С една дума, ако не платиш, стой братче и гледай какво те чака.

Третият инспектор бе известен като Умника, защото в повечето случаи докато другите двама действаха, той стоеше и гледаше умно. Това донякъде нагнетяваше сериозност в атмосферата и усилваше психическото напрежение така, че в края на крайщата бързо се стигаше до постигането на главната цел, плащането.

В това забележително юлско утро Нула седем просто бе на върха си. Той така грациозно оперираше с лоста за скоростите, че ти ставаше кеф и удоволствие да го наблюдаваш. Бутне леко лоста с два пръста и си подсвиrne, „Там горе, горе на черешата...“. Само едно беше забравил да стори. Да запре импровизираното парно. Поради затруднение в охлаждането на двигателя, той бе орязал един квадрат от ламарината и горещия въздух, примесен с миризмата на изгорял бензин пълнеше на воля товарния отсек на уазката. А там вътре, след половинчасова работа на двигателя, температурата скачаше до петдесет градуса по целзий и седящите на пейката получаваха една съвсем безплатна и ароматизирана с изгорели газове сауна. Умникът, нали затова го наричаха така, отлично познаваше тези удобства и предвидливо бе заел мястото отпред в кабината, между шофьора и

Шефа. Впрочем това не беше място за пътници, а горния капак на двигателя.

Всеки седнал там, задължително опираше глава в тавана на кабината и за да може да следи пътните събития, леко накланяше врат встрани. Последното неудобство бе допълвано от периодичното шляпване на окачения ароматизатор по челото, носа и очите на седналия. С една дума, ако не търпиш на жегата, ще търпиш на шляпане.

— Нещо ми се дояде баничка. — примлясна Шефа. — Я спри хей там, до баничарницата. — Колата спря и той тронаво се измъкна от нея. Последваха го и другите. Купиха по една зачервена баничка и апетитно замляскаха преглъщайки зальците с добре изстудена боза.

— Сега от къде ще започнем? — Въпросът бе зададен към Бързака. Той се присегна към полиетиленовия плик, извади една дебела тетрадка, заби нос в нея и проточи.

— От Паисий! Не е платил 365 лева и е разтръбил на всички комшии, че въобще няма да си плаща водата.

— Охо-о, тарикат! Трябва да вземем обаче Мони. Нали е негов район. Шест месеца не е могъл да го накара да плати а сега ще се скатава. Къде живее?

— Знам го къде е. В края на селото, до реката.

— Ами давай на там тогава! — Другите трима сдъвкаха набързо баничките и се вмъкнаха в уазката.

Мони, както винаги беше станал рано. Сухото му, почерняло от слънцето лице, бе обрасло с няколко дневна брада. По червенкосата къдрава коса от всякъде стърчаха сламки. Той току що бе издоил кравата и от него се носеше наситения аромат на прясно мляко и тор.

— Хей сега началник, само да се преобуя. — бодряшки ги посрещна той, запали цигара и се шумгуна някъде навътре в къщата. След няколко минути се появи. Беше хвърлил окаляните дънки, почистил сламките от косата си, и по такъв начин бе придобил по-нормален, човешки вид.

— Взе ли книгата с месечните такси?

— Тука е! При кой ще ходим?

— При Паисий! Скачай в уазката!

— При Паисий!... — стъписа се Мони. — Леле боже! Той ми се е заканил, че ще ме претрепва. Бивш пандизчия е. Даже казват, че преди години е бил поръчков убиец. Сега ще става каквото ще става.

— Скачай в уазката! Не бой се, бе! Нали аз ще се разправам! — Шефа разкърши рамене, пое си дълбоко въздух и при това придоби още по-бабаитски вид. Вие момчета само ще гледате и ще си траете. Някой да не е гъкнал. Важното е да го прилъжем и да му вземем подписа, пък после може и въже да преяде.

Уазката взе рязък старт и полетя към горния край на селото. Асфалтовите улици постепенно преминаха в чакълести а накрая и в прашни и буренясали пътеки. В края на една такава „улица“ се мярна една жена. Тя ги видя, засуети се и бързо се шмугна в някакъв двор.

— Хей видя ли я! Това е жена му. Всичко се води на нейно име и не можем да му сторим нищо. Има и двама сина, млади, но едри и яки. Като не му хареса нещо, пуска се на бой, а заедно с него се пускат и те. Чепат човек, бре-ей.

— Сега ще го очупим! — закани се Шефа.

Уазката спря пред една полуразрушена телена ограда. Зад нея се виждаше неизмазана къща, а до нея наклонил покрив едва се крепеше стар полусруттен сайвант. По буренясалия двор се ровеха и кълвяха няколко черни „гащати“ кокошки. Изневиделица отнякъде се появи едно дребно, жилаво, брадясало човече на около шейсет години. То бе забрадено с шарена женска забрадка. Краката му бяха боси, почернели от слънцето и прахоляка. Човечето бе навлякло стари дънкови панталони, излинели, кални и целите в кръпки. Отчетливо се виждаше щампата на селската мизерия. Зад него се показаха две едри и яки момчета, току що преминали пубертетна възраст. Те застанаха от двете страни на баща си и зачакаха да видят какво ще каже и предприеме.

— Ти ли си Паисий? — зададе встъпителния си въпрос шефа.

— Аз съм! Що, какво има?

— Не си плащал водата доста дълго време, та идваме да те питаме за причините. — добави с възможно най-мекия си глас Шефа. — При тези думи нещо дълбоко вътрешно и зловещо, се надигна в него, заклокочи и в един миг избухна. Той огледа групата и щом съзря Мони се хвърли върху него като видра.

— Ти ли бе копеле! Ти ли ги доведе!? Маmicата ти мръсна...

Групата от инспектори, включая Нула седем, мигом се стъписа. Двете момчета намръщени, гледащи баща си в очите бавно пристъпиха от двете страни.

— Сто-о-ой! Запри се бе човек! Дошли сме да говорим като културни българи, бе Паисий. Овладей си нервите! Дай да разнищим проблема и да видим кой е прав. Като ме гледаш мене така, как мислиш, защо съм си оставил бюрото в града и съм тръгнал по жегата да изправам кривите краставици. — Паисий омекна. Избърса челото си от потта. Ченето му неспирно трепереше от гняв.

— Тоя виждаш ли го? Да не ми припарва насам. Вратлето ще му прекърша!

— Добре де, добре! Сега ние говорим само двамата с тебе. Ще спреш ли да ме изслушаш. Я какво хубаво българско име носиш, Паисий. Като чух за тебе и си рекох. Това ще е един истински българин и с него ще се разберем по мъжки. Ще започваме ли приказката или ще се бием.

— Ти началник, малко знаеш за мене. Навремето си отлежах в Белене. Костите ми счупиха и нервите ми скъсаха комунягите.

— Добре бе джанъм, всеки си има лоши моменти, но сега не е комунизъм. Сега е пазарна икономика. Съгласен ли си с мен?

— Да, така е!

— И като всяка пазарна икономика, всичко което се произвежда и ползува от човека е стока. Купува се и се продава, така ли е?

— Така е!

— Ами водата? Нали се изпомпва и транспортира с ток!? И за нея трябва да се плати. И аз, нищо че съм инспектор, и аз си плащам.

— Абе началник! Я погледни! Това вода ли е? Кал и помия тече от чешмата!

— А-а това е друг въпрос. Щом не ти харесва водата, която ти дава държавата, сядаш и пишеш, че не си доволен.

Идваме с багера и ти режем тръбопровода. Копаеш си кладенец и си пиеш от него. Но да разгласяваш на цяло село, че няма да плащаш, това на какво прилича? Ами ако те послушат? И решат и те да не плащат, какво ще стане? Анархия! Пълна анархия. Дето при нито един български цар не е имало. И ти ще си тартора, с най-хубавото българско име. Срамота!

— Ама аз не съм такъв човек, бе началник! Тия тръби, дето са под улицата, аз съм ги купил и монтирал, а кмета казва, че са общински. Не ще да ми ги плати. Знаеш ли колко пари съм заровил тук по Тошово време?

— А-а, това е пък съвсем друг въпрос. Ти нали знаеш, че само черно на бяло лови декиш. Сядаш и пишеш жалба до съда. Искаш си своето. Ако са твои, чудесно. Държавата ще ти спадне парите от водата и ще платиш по-малко. Но не бива да говориш, че няма да плащаш водата. Слушай сега какво ще направиш... — Шефа хвана човечето свойски под ръка и се отдалечи с него от групата. Говореше му бавно, натъртвайки всяка дума. Сцената беше повече от комична. Дребният и сух Паисий бе вдигнал глава нагоре и гледаше с боязън и недоверие Шефа. А той с цялата си едра и огромна фигура се бе изправил над него като мечка в момент на надигаща се ярост и ожесточено ръкомахаше като по тоя начин засилваше убедителността на думите си.

Двамата сина се бяха отдръпнали настрана и изчакаха края на действието. Те явно осъзнаха сериозността на положението и избраха изчаквателната тактика на поведение. Бързакът, с оросено от пот чело, бе поседнал на един пън и си вееше със служебния правилник, напразно опитвайки се да прогони нахалните селски мухи. Умникът пък се бе заплеснал в буренясалото и трънясало поле, което започваше от двора на стопанина и свършваше неясно къде, далеч в юлската мараня. След това погледът му се зарея някъде из неподдържания двор. В един момент той се оживи и се опита да каже нещо, но в миг се овладя и замълча. Явно счете, че момента за неговата реплика не е подходящ.

Нула седем пък бе застанал на сянка под една джанка. Той се пресягаше, откъсваше си по някой едър, винено червен, сладко-кисел плод, изсмукваше съдържанието му и изплюваше обелката на доста голямо разстояние от себе си. Това приличаше повече на спортно състезание, защото след всяко плюене обелката литваше все по-далече и по-далече. От някъде се появи един проскубан бял петел. Той се затича бързо, колкото юлската жега позволяваше и започна да кълве джанковите люспи. Беше така прегладнял, че по някое време се опитваше да улавя обелката направо в момента на летене от въздуха, но все не успяваше. Тогава примирен я откриваше и поглъщаше направо от прахоляка. Киселият им вкус очевидно му хареса, защото след като се накълва до насита се спря и започна да кътка. На бащинския му водачески зов се отзоваха две черни „гащати“ кокошки. Джанковият пир продължи с голям ентузиазъм дотогава докато не се появи селския квартален пес и не разгони кокошата компания.

Паисий и Шефа бяха вече привършили разговора. Шефа подсвирна на Бързака.

— Я дай книгата, че сега той истински българин ще се подпише.

— А-а-а, не! Никъде не се подписвам. Всичкият си имот, къщата, двора и нивата съм го приписал на синовете.

— Подписа ти е за това, че си уведомен, бе! Не че ще ти спираме водата!

— А-а, не!

— Д-о-о-бре-е-! На този юнак ли си приписал имота?

— Да, на него!

— Значи е пълнолетен?

— Седемнайсети кара!

— Хайде тогава, ти юнак ела да се подпишеш. — Шефа вдигна подканящо книгата. Момъкът стъписано се отдръпна назад като гледаше напрегнато баща си в очите. На Шефа търпението взе да се изчерпва.

— Ама аз защо хабах приказки досега с тебе, бе!

Говорихме си културно, стигнахме до съгласие, а сега ми нямаш и доверие. Абе ти докога ще ме разиграваш, бе човек? Той се наежи, пое въздух, изду гръден кош и тръсна бръсната глава. Очилата рязко се откъснаха от носа му и увиснаха на копринената връвчица. Гласът му започна да стърже като на метал. Стана наистина страшно да го гледаш...

Паисий вдигна нагоре ръце и на пресекулки отрони.

— Чакай, чакай! Имам ти доверие! Ела Сузана! Ела сине! Подпиши където иска началника!

— Така-а-а... Така е добре! И нали се разбрахме. „Има крава! Пие млеко!“. И утре пишеш до кмета, нали така? За тръбите! Но ако не платиш, във вторник съм тук с багера...

— Разбрахме се началник!

— Хайде момчета! Рипайте в уазката, че още клиенти ни чакат.

Уазката направи остър завой, изръмжа ядосано и се стрелна със своите шеметни шейсет километра в час сред облаци прах към магистралното шосе.

— Кой е следващият клиент? Въпросът бе зададен на Бързака. Той се бе омърлушил.

Часът отдавна бе минал обяд. Мъчеше го нарастващия глад. В такова състояние мисловните процеси и реакциите му винаги се забавяха. С добре отмерено закъснение Бързака отвори тетрадката, заби нос в нея и с престорено бодър глас измънка.

— Не е клиент а клиентка, Параскева Мисиркова. Живее в съседното село Мирково. Има сметка от 289 лева за плащане.

— На коя улица живее? — Този път въпросът бе отправен към Мони.

— Улицата дето живее няма име, а къщата няма номер. По рано живееха с мъжа си в циганската махала, но вдигнаха ръце от обирджии и се преселиха. Купиха на безценица една къща в българската махала и сега живеят там. Садят зеленчук и го продават на една сергия край магистралата. И двамата са безработни. Не зная дали ще могат да платят.

— Не знаеш! Какво не знаеш, бе!? Зеленчук казваш, а? А тоя зеленчук расте ли без поливка? Ще платят! Ще платят! Няма къде да идат...

Колата вече излизаше от Боровци. Край бензиностанцията на един висок бетонен стълб се бе разположило едно голямо щъркелово гнездо. Двете малки щъркелчета бяха вдигнали глави и умолително писукаха към майка си. А тя, грижливо наведена над тях току разперваше криле и изтракваше с човка.

— Видяхте ли жабата? — попита Умника.

— Коя жаба? — не разбра въпроса Шефа.

— Оная, дето щъркелката я пусна в човката на малкото.

Нула седем се изкикоти невъздържано. Шефа обаче не осъзна майтапа и продължи да си мисли за следващата среща с нередовния платец. Уазката показваше всичко на каквото е способна. На гладкия асфалтиран път тя геройски вдигна умопомрачителната за нейното състояние скорост от шейсет и пет километра в час.

Под изгарящото обедно юлско слънце, отляво и отдясно наедрелите слънчогледи бяха свели напечени чела. Жълтите равни поля се ширеха надалеч в безкрайността, там където обедната мараня разтапяше и размиваше хоризонта. А над тях, едно бездънно пленително небе омайваше погледа с големите снежно бели, памукови кълба на облаците. Някъде горе, високо, зареяни в синевата прелитаха

черните точки на лястовиците. Те се издигаха плавно, след това се стрелваха надолу в красиви акробатични виражи.

— Я вижте! Какво е това? — обади се Бързака. Прилича на черно-бяла купчина. Хей го там, на асфалта! — Уазката бързо приближи спорния обект и тогава всички видяха фигурата на премазан щъркел. Той бе паднал на черния нагорещен асфалт. Автомобилните гуми бяха преминали през врата му и там където жълтееше човката, малка локва кръв багреше земята.

Птицата бе свила неестествено криле, в напразен опит да литне към спасителното небе. Но сега те, смазани жестоко, безпомощно стърчаха, смирени, красиви и безсилни.

— Има вид на разбит ангел! — тихо отрони Умника. Душицата, колко ли време ще го чакат там на стълба, където е семейството му.

— Може да е и от хербицидите с които пръскат слънчогледа. През тоя сезон и жабите са отровни. С тия химикали съсипахме цялата си екология. — изказа своята версия Бързака.

— Женската ще си намери друг. Нали така е в живота. — изкоментира Шефа.

— При щъркелите не е като при хората. Те са верни на половинката си до гроб. — продължи да извява знанията си Умника.

— Хайде, хайде! Не му мисли много! — успокои го Шефа. — Хей специалист, я пусни радиото, че ми заглъхнаха ушите.

Нула седем завъртя копчето на очукания автомобилен приемник и в уазката се разнесе една чудесна италианска мелодия. Радио „Силвър“ бе започнало следобедния си музикален блок.

— Това парче е от петдесетте години, чували ли сте го? Беше хит на времето, Клао Ди О Вилла! Тогава свирех на акордеон. Мацетата щом го чуеха и веднага се разтапяха. Мигом лапваха въдицата. Е-е-ха-а! Аморе-е, на на-на-на-нанана-а. Аморе-е, м-м-м. Та ри ри-и та ра ра-а... — Шефа въздъхна, облегна се на седалката, изпружи ръка встрани. Мелодията го бе потопила за миг в младостта му, в онова далечно и отминало време, в което само една прекрасна мелодия може да ни върне.

Умникът беше тъжен. Срещата с премазаната птица го бе разстроила. Той направи опит да погледне в страничното огледало назад, но не успя. Предната дясна гума на уазката рязко хлътна в една

дупка на асфалта. Ароматизаторът който непрекъснато се люлееше пред лицето му, го шляпна през очите.

По негови статистически наблюдения, това неприятно и досадно действие се извърши днес за двайсет и първи път.

МЕЧТАТА НА МОЦАРТ

Майка му стара, от всички сезони най мразя есента! Особено тоя месец, ноември. Ето и сега, свил съм се на кравай под ниския балкон на тая панелка и треперя като куче. Мушнал съм муцуна в черната си козина, но и това не помага. Тая гадна мъгла все пълзи от реката, стеле се край мен, провира се отвсякъде и ми създава същия дискомфорт, както когато стопанин ми беше оня хърлешки циганин. Даже и тия дребни животинки, които са се набили в козината ми, щом усетят малко влага и започват да ме хапят. Отвратителна напаст! Колко пъти се опитвам да ги изморя и все без успех. Ето и сега, с нежелание изоставям удобната си поза и с дясната лапа започвам да ги мачкам и бръскам от врата и ухото си, но напразно. От опит знам, че ефектът ще бъде нулев.

Иначе казано, без да си кривя душата, животът ми не е лош. Откакто си запазих моя територия в тоя панелен град, почти не гладувам. По-рано беше много по-лошо, даже отчайващо. Двамата с Ачо бяхме роби на оня зъл и мургав каруцар от Хърлец. От време на време ни залъгваше с по някой смрадлив кокал от откраднат петел, но в повечето случаи си гладувахме. А що бой падаше, да не ви разправям. Моят глас пресипна от неволята, а счупеният крак на Ачо въобще не можеше да заздравее. Най-накрая той не издържа и се опита да избяга. Обаче не успя. Нали куцаше. Двете циганета, зли като баща си, го настигнаха и го хванаха. Без много да му мисли, онова Чудовище извади ножа и го прикла. От тогава получих стрес и гласът ми остана и до сега леко пресипнал.

На другата сутрин циганката одра Ачо и Чудовището го хвърли в каруцата. Мен върза отзад и волю-неволю трябваше да ида с него на пазара. Беше петък. Никога няма да го забравя тоя ден. Одраният Ачо бе продаден на кебапчията, а оня без много да му мисли го нарязва на парчета и го хвърли на димящата скара. Гледах и не можех да повярвам на очите си. Хората пристъпяха, посочваха си късчета Ачово месо, вземаха ги и ги изяждаха с апетит, по-голям от моя. Ужас!

Не можех повече да чакам. Вероятно и с мен щеше да стане същото. Прегризах найлоновата връв, с която бях вързан, и побягнах на запад по шосето за Лом. Оттогава ми остана и един пречупен зъб. Връвта беше дебела, но нямаше начин. Нали разбирате? Беше въпрос на живот и смърт.

Бях изпосталял от глад. Преплитах крака. Лапите ме боляха, гърбът ме болеше, всичко ме болеше. С една дума, кучешка неволя. Когато вече си мислех, че ще падна на пътя от умора и слабост, пред мен се показва онова място, което хората наричат „гровища“. Беше една гора от камъни, свят да ти се завие. В този момент имаше таман три погребения. Скрих се зад един камък да изчакам да си отидат хората, а след това пристъпих и като започна едно ядене... Нямам спомени някога да съм ял толкова много. Ядох, ядох, а след това повръщах. Починах си и пак ядох.

Хубаво нещо са това гровищата. Така си мислех тогава. След това се оказа много тъжно място. Цял месец живях там, но не видях никой да се смее. Всичко живо плачеше. Търпях, търпях, пък нали съм си чувствително куче, цялата тая ситуация започна да ми действа на нервите. Един ден не се стърпях и си дигнах чукалата.

„Атомната столица“, както наричаха хората този панелен град, се оказа много оживено място. Отначало хич не можех да свикна на това движение. Коли профучават, хора бързат, да се сбъркаш какво да правиш. Където и да идех, все запазени територии от мои подобни. Тук ще ме сдавят, там ще ме залаят, докато най-после попаднах на този чист и тих район до стол №3. Разбрах, че това ще бъде моята територия.

Сутрин, след като се протегна и прозина, както правят всички домошари, първо обикалям четирите кофи за смет. Там винаги има нещо интересно за ядене — я някой кокал, я парчета от оглозгано пиле, я остатъци от пържена риба. Въобще не придирям. След това се отбивам отсреща, до ремонтираната кръчма. Там вече ме опознаха. Докато почиват, работниците ми хвърлят я парче от баничка, я късче сандвич или някоя друга вкуснотия. Подсвиркват ми и се смеят. Много съм им симпатичен. Впрочем взаимно сме си симпатични.

Към обяд идва най-интересното. Заставам в дежурната си поза пред стол №3. Отвътре ухае така апетитно, че ти се завива свят. Гледам съсредоточено през отворената врата как готвачките разсипват невероятно вкусните манджи по чиниите и преглъщам възможно най-

артистично. Хората от масите веднага ме забелязват и на излизане ми хвърлят остатъци от най-интересни и вкусни неща. Не бях си и мечтал за такъв райски живот.

След това по неволя се налага да мина край блок №1а. Там на първия етаж, надничайки над перваза на балкона, се появява пекинезката — Чочка. За голяма моя изненада и съжаление, веднага щом ме зърне и започва своя неистов лай. Нищо не съм й направил, даже напротив, поглеждам я с умиление и интерес, завъртя й приятелски опашка. Ами-и-и! Лае Чочка, та се къса. Когато ме залая за първи път, четирима човеци се показаха на балконите. Чудеха се какво става. Аз обаче си стоях мирно и гледах приятелски пекинезката. Те загубиха интерес и повече не се и показаха.

Мина доста време, откакто се заселих тук, почти месец, а Чочка винаги, когато ме види, изпада в истерия. Дали пък не й действа зле затвореното пространство? Нито веднъж не съм виждал стопанинът й да я разхожда. Ами че тя ще полудее така! Съжалявам я, но не мога да й помогна. Очаквам обаче да свикне с моето присъствие и да разгадае приятелските ми жестове. Ха дано стане!

Има и една много опасна зона за мен. Тя е зад главната улица, до магазина за плодове и зеленчуци. Зад една бяла, ниска и красива оградка расте чудно хубава тревица. Още щом я зърнах и веднага ми се прииска да си потичам по нея. Намерих един отвор в оградата и се мушнах вътре. Не знаех какво ме очаква. Отнякъде, незнайно откъде, изникна един огромен звяр. Човеците му казват „немска овчарка“. Та като се спусна оня ми ти звяр към мен, за миг се обърках и се зачудих накъде да бягам. Мълчи звярът и връхлита. Поставете се в моето положение. Припика ми се от страх! Направих един-единствен отчаян скок над оградката и така се спасих. Оня не пожела да ме последва, за мой щастлив кучешки късмет. Обаче това ми бе за урок. Никакви вече бели оградки и зелени тревички! Моята територия си е моя! Не пускам никого в нея и рядко излизам вън от нея. Спокойствието преди всичко!

Понякога ми доскучае и отскачам до „Стария пазар“. Всяка сутрин в един павилион пържат мекици. Там минават много човеци. Купуват, мляскат и ако се покажеш благонадежден, ти хвърлят по някой залък. Там се срещаме с един мой събрат. Той обаче е много плашлив и не смее да ми съперничи. Нали съм си умен и интелигентен, веднага спечелих симпатията на двамата бекяри.

Единият бе с брада и мълчалив. Другият, със синьото яке и шапката с дългата козирка, ми стана много симпатичен. Винаги щом ме види, подсвири, викне ми „Джони“ и ми подхвърли парче мекица. Аз свикнах да го радвам по свой ефектен начин. Подскачах енергично и улавях парчето още във въздуха. Голямо удоволствие му създавах тези мои подскоци. Тръгнах след него и го следвах чак до разклона на шосето за Лом. Разбира се, заедно изяждахме мекиците.

Следобед обикновено отивах до голямата бяла сграда. Тя беше най-голямата сграда в града. Трябваше да мина обаче край двата клуба, на СДС и БСП. Те бяха слепени един до друг. От тях винаги се носеха апетитни миризми. Погледнато от кучешка гледна точка, клубът на БСП бе по-интересен. Почти винаги оттам се носеше миризмата на пържени дробчета. Хората седяха на хубавите столове, пийваха бира и хапваха дробчета. Колкото и да ги гледах, колкото и да въртях опашка, никой не ми подхвърляше нищо. Такива скръндзи не съм виждал никъде!

Отзад на бялата сграда имаше един малък служебен вход. Обикновено спирах там и чаках. Чакането ми винаги биваше възнаградено. Ще кажете, раздават хубаво ядене? Ами! Няма подобно нещо! Там обаче винаги когато ида, се вълнувам така, че сърцето ми примира. Може да не знаете, но съм много музикално куче. Щом чуя хубава мелодия и се разтапям. Забравям всичко, протягам врат и почвам да вия мелодично в такт с мелодията. Просто неконтролируемо състояние. Спирам аз пред малката вратичка, застивам търпеливо и чакам. В даден момент отвътре започва нещо да свири, така игриво и така хубаво, че почти се забравям. Вдигам глава и започвам да вия, ту високо, ту ниско, така както ме води мелодията. Вътре в малкия салон има деца. Те започват да подскачат, да викат „иху“ и да пляскат с ръце.

Един ден, даже не съм се и усетил как, музиката свиреше, аз виех и така унесен, бях затворил очи. Когато ги отворих, бях наобиколен от деца. Един плешив господин ме гледаше усмихнат и им правеше знак да мълчат. „Той е истински Моцарт!“ — каза, а децата при тези думи се развикаха и запляскаха: „Моцарт! Моцарт! Моцарт!“. Всички бяха благоразположени към мен и затова на кучешката ми душа бе едно весело и игриво.

Свикнах да ходя често до голямата сграда. Даже и когато не бях намерил нищо за ядене. Тая музика ми бе завладяла душата. Децата ми

се радваха, милваха ме по ушите, по гърба и непрекъснато ми говореха: „Моцарт! Моцарт!“. Плешивият човек ми носеше разни вкусноти. Въобще щастието бе пълно. Пускаха музиката, хващаха се за ръце и играеха около мен. А аз, щом я чуех тая музика, и започвах...

Един ден, май беше празник, дочух откъм площада друга една музика. Кучешкото ми любопитство не издържа и аз заситних към така интересното място. На малкия площад, пред паметника с брадатия човек, се беше събрала тълпа човеци. Вътре в тълпата имаше направен кръг и група красиви момичета, облечени в червени носии и с цилиндрични високи шапки, маршируваха и размахваха къси пръчки. По принцип мен винаги ме хваща шубето от пръчка и затова запазих прилично разстояние.

От една черна кутия се носеше тактова рязка музика. Не ми хареса! Точно тая музика не ми хареса! Някак си стържеше ухото. Нито пък те запалва към виене. Човеците пляскаха на момичетата, подвикваха им „мажоретки“ и се смееха. Дочух един човек да казва, че днес е било годишнина, откакто селото станало град. Как може едно село да стане град и досега не мога да го проумея, но точно така каза, не беше ми се причуло. Хич не ми хареса това тържество. Подвих опашка и се отдалечих с достойнство. Онова, което радваше тези човеци, не радваше мен. Презирах ги! Как може да говорят такива глупости! Селото станало град!

Майка му стара, от всички сезони най мразя есента! Особено тоя месец ноември! Лежа си аз под моя балкон, а тая гадна мъгла все пълзи ли пълзи откъм реката, студена и пронизваща. Забил съм муцуна в топлата си козина и си мечтая.

Знаете ли за какво си мечтая? Мечтая си за оня момент, когато Чочка най-сетне ще спре да ме лае, ще изквичи приятелски, ще прескокне парапета на балкона и двамата ще затичаме към голямата бяла сграда. Там тя ще чуе истински хубава музика.

Ще застанем двамата един до друг и ще се загледаме към полуотворената врата. А когато започне оная музика, ще вдигнем муцуни към небето и ще завием от най-съвършено кучешко удоволствие.

КУЦИЯТ ГЪЛЪБ

Не съм виждал човек да обича толкова силно гълъби като бръснаря Пеци. Всяка сутрин, след като измиташе пред бръснарницата, той сядаше на един стар разкривен стол и започваше да чупи зальци от белия мек хляб, купен специално за гълъбите. Хвърляше им, гледаше ги с умиление и усмивка. Човек имаше чувството, че ще протегне ръце и ще ги прегърне.

Тези птици бяха цяло малко ято, което летеше постоянно над Стария пазар. Кацаха тук и там, където откриваха храна, след това политаха в синевата, кръжаха над магистралата, стрелкаха се към текстилния комбинат и приватизираната мелница. Там беше старата им хранителна база. Сега мелницата не работеше и зърно нямаше. В пустеещия двор, където винаги имаше товарни камиони, сега складираха старо желязо. Малка фирма за вторични суровини беше откупила една част от просторния плац и се опитваше да преживява с този не съвсем активен бизнес.

Спомням си как преди трийсетина години около разпиляното жито в мелницата гъмжеше от гълъби. Летяха на гъсти ята и никой не ги гонеше. Като деца ходехме там, за да ги гледаме и да се мъчим да хванем някой от тях. Така и не успяхме. Те предугаждаха действията ни и литваха. За нас децата това беше вълнуващо събитие.

Вероятно и Пеци е имал детски преживявания, свързани с тези птици. Беше ги заобичал така, както родните си деца. Малкото ято гълъби беше негова страст, грижа и радост. Те го познаваха и непрекъснато кръжаха около малката тенекиена бръснарничка. Дори в неделни дни, когато го нямаше, пак кацаха и търсеха липсващите трохи.

В ятото имаше един куц гълъб. Дясното му краче беше счупено, вероятно от злосторник или при някакво злощастно събитие. Този гълъб винаги беше изпреварван от другите. Трудно успяваше да се докопа до зальчетата. Беше тъмносин, винаги наежен и оклюмал като болно дете, забравено от родителите. Този нещастен гълъб беше

специалният любимец на Пеци. За да го нахрани, той разгонваше другите и му хвърляше най-едрите и меки зальчета. Гълъбът не беше плашлив. Куцукаше около него, а когато не успяваше да укроти зальчето, си помагаше с крило. Беше изпосталял и трудно летеше. Почти винаги странеше от ятото. Обикновено кацваше на стряхата на жълтия трафопост и от там следеше околните събития.

Случи се така, че жената на Пеци заболя от рак. Беше му много трудно да върти бръснарския занаят и да ходи до болницата. Вечер затваряше по-рано, а сутрин идваше на работа чак след десет часа. Гълъбите обаче не забравяше. Те го чакаха нетърпеливо, а когато хвърляше зальчетата, се юрваха прегладнели да кълват.

Киро, неговият съсед от кооперацията, винаги го заговаряше на тая тема: „Кога ще правиш пилешко с ориз? Оная лакомия, бялата, ти разваля цялата дисциплина! Хвърли едно саркме, тури няколко парчета в тигана, а от мен имаш бирата!“

Пеци го слушаше усмихнат, но не отговаряше. Той носеше майтап и не се сърдеше на тия думи. Беше незлоблив и мек човек. Това си му личеше. Можеше да се срути светът, но за Пеци това нямаше значение. Щом свършеше работното му време, купуваше си две бутилки бира „Каменица“, половин кило евтин салам, сядаше пред бръснарницата и започваше да пийва и замезва.

Сега трябваше да се раздели с този си навик. Жена му се влошаваше с дни и през повечето време трябваше да бъде около нея, в болницата. Най-верните му приятели от района на Стария пазар, бай Ценко и бай Асен починаха. Ценко му беше редовната компания в изпиването на „Каменицата“. Инфарктът го повали неочаквано. Бай Асен пък не се събуди една сутрин след предозиране с ракиена почерпка.

Замести ги безработният Любчо, синът на Ценко. Той също обичаше гълъбите. Обичаше и чалгата, която неспирно се лееше от бръснарницата. Новината за болната съпруга на Пеци го трогна. Още не беше отшумяла мъката по родния му баща и ето сега нова. По всякакъв начин се мъчеше да го разсее. Ако можеше, дори би взел бръснарската ножица и би започнал да подстригва клиентите, докато Пеци бе в болницата, но не можеше. Занаятът си е занаят. Има си тънкости и мурафети. Можеше обаче да лови риба. Ловеше, пържеше и

двамата заедно я изяждаха пред погледите на посетителите на Стария пазар.

В началото на лятото Пеци овдовя. Свършиха мъките за жена му. Изпрати я с най-близки роднини и приятели. Остана сам. Беше му много тежко. Мъчеше се с работа да разсее мрачните мисли. Идваше да подстригва дори в неделя. Един ден след погребението купи мек топъл хляб и седна пред бръснарницата. Гълъбите го усетиха и мигом долетяха. Долетя и куцията гълъб.

Пеци го видя и протегна ръка. Птицата се доближи доверчиво до него. Той се присегна и я хвана. Сложи я на коляното си. Зачупи меки зальчета и започна да я храни. Тя кълвеше хляба от ръката му. Виждаше в него близък приятел. В тоя момент мина Киро.

— Ти съвсем го опитоми тоя перушан — каза майтапчийски той.

Пеци не му отговори, а продължи да храни гълъба.

— Кажи ми как ги правиш тия номера? — продължи заядливо Киро.

— Я върви на майната си! — стрелна го Пеци.

— Да не съм аз виновен за смъртта на жена ти, бе...

— Чупка!...

Киро скръцна със зъби и отмина.

Дойде Четиридесетина от смъртта на жена му и Пеци се подготви както подобава. Свари жито, наръси го със захар. Купи вино. Покани съседи, почерпи и Любчо. На другия ден осъмна рано пред бръснарницата. Измете старателно. Почисти бръснарския инструмент. Радиокасетофонът му обаче мълчеше. Не се чуваше чалгата, не се чуваха вицовете на Шкумбата. Беше в траур. Не му бе до веселба.

Извади хляба и седна на стола. Отнякъде долетяха гълъбите. Те се засуетиха около него, закълваха лакомо. Пеци ги огледа внимателно. Липсваше куцията гълъб, неговият любимец. Погледът му пробяга тревожно по стряхата на жълтия трафопост. Там го нямаше...

В това време от ъгъла на кооперацията се зададе баба Зоя. Тя вървеше бавно и съсредоточено. Стъпваше внимателно, защото напоследък все се спъваше и падаше.

— Лельо Зоя, ти си цял ден на терасата. Виждала ли си Кьопчо? Оня тъмносиния, слабичкия. Гълъба де...

Баба Зоя се поспря, погледна го някак странно, а след това тихичко със съжалителен глас каза:

— Твоя Кьопчо го умори Киро. Не зная какво му пречеше тая саката птица. Подгони я, хвана я и изви врата ѝ. Захвърли я хей там, до трафопоста. Но си мълчи, че с него сме съседни. Да не вземе да се заяде, ако разбере, че съм ти казала.

Пеци зяпна стреснат. Не можеше да каже и дума. Въздъхна мъчително със стенание. Ръцете му затрепериха. Стана. Прибра стола и заключи бръснарницата. Качи се на зеления велосипед и си замина. Цяла седмица никой не го видя. Бръснарницата пустееше.

В неделя призори спящите кооператори бяха събудени от шум на счупени стъкла. Киро беше излязъл пред входа и псуваше на поразия. Неизвестен злосторник бе хвърлил камък по току-що остъклената му тераса. Едно от крилата ѝ беше надробено безвъзвратно.

Съмваше. Високо в избледняващата небесна синева летеше малко ято гълъби. Те се бяха устремили на изток, към изгряващото слънце, натам, където в миналото се намираше тяхната хранителна база.

МАРИЯ

Не познавам жена, която да умее да прави така хубаво сладкиши като Мария. От детството ми е останал този спомен. По всяко време на деня из апартамента се разнасяха чудните аромати, на ванилия, карамфил, канела и на какви ли още не чудодейни подправки. Живеехме две семейства в едно старо двустайно, общинско жилище, две бедни семейства в едно оскъдно и гладно време. Мария имаше две дъщери. И двете бяха по-големи от мен. Бях тайно влюбен в малката, влюбен колкото може да бъде влюбено едно осем годишно хлапе. Мария вероятно знаеше за моето увлечение, защото от време на време, почукваше на нашата врата и усмихнато подаваше на майка ми малка чинийка със сладкиши. Поглеждала към мен и казваше: „Нека да хапне юнакът. Да стане истински мъж.“ Аз попримигвах, мушвах се засрамено зад гърба на мама и не смеех да я погледна в очите. А те очите и бяха винаги засмени. Цялото и лице беше засмяно, изобщо бе една ведра и добра жена. Носеше се модерно, с изискани тоалети. За онова време това беше истински лукс. По-късно от мама узнах, че е работила в театъра. Била е гардеробиерка. Всичките и прически бяха като по журнал. Поведението и бе на светска жена с добра финансова осигуровка. Иначе нямаше образование. Едва умееше да пише. С мъжа си се бяха открили на село, а след сватбата се бяха заселили в града.

През лятото на шейсет и шеста мъжът и Стоян, заболя от рак. В двете семейства настана смут. Мария и мама непрекъснато шушукаха тревожно, обсъждаха тая страшна новина. Аз учех за матура, а голямата им дъщеря вече бе заминала за София. Беше станала студентка по българска филология.

Не мога да забравя онези тъжни месеци. Чичо Стоян се топеше пред очите ни. Беше спрял цигарите, но болестта го ядеше непрестанно отвътре. Мария посърна. Ходеше като лунатичка. Вечер хващаше мъжа си за ръка и го повеждаше към стадиона. Там правеха дълги разходки, а като се върнеха Стоян кашляше мъчително преди да заспи.

Спомням си, че мама все ми повтаряше назидателно. Ако започнеш да пушиш ще се разболееш като чичо ти Стоян. От тогава намразих цигарите, та и до ден днешен. Никой и по никакъв начин не може да ме накара да сложа цигара в уста. В една гореща юлска нощ чичо Стоян тихичко издъхна. Всички бяхме будни, защото зад тухлената стена се носеше на талази скръбния вой на Мария. Беше наистина страшно. Един човек, с когото делихме скърби и радости си беше отишъл от тоя свят завинаги.

Матурата ми мина мъчително. Все пак успях да взема висока оценка и тя ми помогна да запиша през есента инженерство в София. През цялото следване рядко се вясвах в къщи. Един ден узнах, че моята детска изгора, малката дъщеря на Мария бе заминала за Франция. По това време беше изключително трудно да се замине за западна държава и се чудех как е успяла. Много и вървяха езиците. С много труд и постоянство бе изучила френски перфектно. „Намери си по Черноморието един французин. Залюбиха се и замина с него.“ Така обясняваше събитието Мария. Беше и тъжно, защото бе останала сама. За една година косата и побеля. Боядиса я в синьо, също като в моден журнал. Вечер до късно се заседяваше в театъра. Понякога ходеше с трупата на дълги командировки. Ароматът на сладкиши изчезна от нашето жилище.

В самия край на моето следване нашите купиха нов апартамент и се изнесохме да живеем в отдалечен нов квартал. Мария си остана напълно сама. Много рядко я виждах, а когато се случеше, не можех да я позная. Имаше прекрасен вид. Винаги бе облечена по последна модна линия. Май беше престанала да скърби за мъжа си или поне така ми се струваше.

Веднъж мама я видяла, разговорили се и Мария се похвалила, че е вече пенсионерка. Човек не можеше да и даде тая възраст. Никой не знаеше как се поддържа тая жена, с какво се храни, какъв режим на живот води. Вероятно си имаше свои малки женски тайни за запазване на красотата.

Родният ми град не е голям. Повечето му жители се познаваха, знаеха си битието и житието, знаеха дори някои от скритите си лични тайни.

За Мария говореха най-различни неща, и хубави и лоши. Когато човек я видеше, си казваше, че времето е спряло за нея. Беше запазила

грациозната си осанка, оня рядък финес на външността, който жени на нейната възраст трудно успяваха да постигнат. Завистници говореха, че е преспала с всички актьори от градския театър. И да е вярно, за сама жена това не е най-лошото качество. От кой ли бях чул, че сексът поддържа младостта на човек. За нея това вероятно беше вярно.

Годините отлитаха безвъзвратно. Младостта коварно изостави много наперени суетници. Нашият „нов“ квартал постепенно остаря и се разрасна. Често пъти обаче, когато минех край старото ни жилище, се сещах за Мария.

Веднъж, наблизко видях приятел от детството. Разхождаше миловидно кученце. Спряхме се, разговорихме се. Спомнихме си за миналото. Той все още живееше на старото си място, под нашия малък кооперативен апартамент.

Попитах го за Мария. Умълча се. След дълга пауза започна да разказва.

— Не е тая Мария, която помниш. Това което остана от нея е бледо копие на онова което беше. Годините си казаха своето, приятелю. Баба Мария я хвана склерозата. Мисля, че вече е на повече от деветдесет години. Не знае какво прави, не знае по кой свят ходи. Гладува като куче, защото пенсийката и е много малка. От социалните и отпуснаха помощ за храна, но не знае къде да иде за да си я вземе. Жена ми ходи да и взима пенсията. След като и я даде, тя обикновено я скрива на такова място, че след време не може да си спомни къде е то. Сипваме и по малко супа за обяд. Ако я видиш, няма да я познаеш. Станала е на скелет. Сутрин става рано, облича се, взема един полиетиленов плик и започва да обикаля кофите за смет. Дори когато се е нахранила, ходи и рови. Да я питаш, не може да ти каже защо. Така е с Мария. Дано Господ си я прибере по-скоро, че нейният живот не е живот.

Стана ми тъжно. Не можех да си я представя така. Старостта в съчетание със самотата е страшно нещо. Човек рано или късно се поболява.

Тези дни разглеждах в интернет един нов сайт на познат съгражданин. Беше сайт за фотография. В него бяха поместени прекрасни снимки, които заслужаваха да бъдат показани на конкурс. Авторът бе уловил много интересни мигове от живота на съгражданите си.

На една снимка видях възрастна слаба жена да рови в кошче за смет на най-представителната градска улица. Надписът под нея гласеше: „Тъжната страна на нашето съвремие.“

Загледах се във фотографията. Нещо в тая жена ми се стори познато, прическата, облеклото, осанката... Но да! Разбира се! Това беше Мария или нейната бледа сянка. Някаква буца заседна на гърлото ми. Значи моят приятел бе прав.

Сутрин имах навика да се отбивам в магазинчето за закуски, зад старата червена сграда на бившето кино. Беше ми на път за работа. Купувах баничка и боза, хапвах набързо и продължавах.

Тая сутрин обаче, край една от масите, видях да седи една много слаба, облечена с избелял шлифер старица. Лицето и бе силно повяхнало и сбръчкано. Сините и очи с угаснал поглед блуждаеха безцелно, оградени с тъмни кръгове. Никой от опашката за закуски не и обръщаше внимание. Очевидно беше много гладна, защото следеше с поглед движенията на продавачката.

Веднага я познах. Беше Мария. Приблжих се, седнах до нея. Тя очевидно не ме забеляза. Едва когато сложих ръка на рамото и се обърна и ме погледна.

Здравей, лельо Мария! Помниш ли ме?

Не мога... Не мога да си спомня... Господине...?

— Аз съм Стефан. Преди много години живеехме заедно. Ти ме знаеш като дете.

— А-а-а..., Стефчо! Ти ли си...? Боже, колко време мина... Променил си се... Едва те познах...

— Искаш ли да те почерпя...? — Тя очевидно не чу думите ми. Вниманието и бе някак превключило.

Да ти взема ли една баничка?

... Една баничка? Не, благодаря...!

А едно кафе?

Кафе не пия. Става ми зле от него...

Тогава една боза?

Хайде вземи ми една баничка...

Наредих се на опашката. Купих и една топла баничка и една боза. Дадох и ги... Тя ги пое, внимателно ги пъкна в полиетиленовия плик, и отново зарея блуждаещ поглед.

Хайде хапни!

Не... Закусвала съм. Сега ще си ида у нас и ще си сваря един чай.

Да те изпратят ли до някъде?

Добре, изпрати ме...

Помогнах и да стане. Тънкото и бастунче зачука по плочите на главната улица. Олюляваше се. Хванах я за ръка и я поведох както се води малко дете.

Обаждат ли се дъщерите ти, лельо Мария?

— Не се обаждат... Стефчо-о-о, отивам си сине. Малко ми остава да живея...

— Не говори така, лельо Мария. Да не се бъркаме в делата на Господа... Ще мина да те видя някой ден, ще мина...

Добре...

Изпратих я до някъде, целунах я по бузата и си взехме довиждане. Трябваше да платя сметката за клетъчния си телефон. Запътих се към офиса на М-тел. Преди да вляза вътре, се обърнах. Загледах се надолу, по продължение на главната улица. Погледът ми неволно търсеше Мария. На стотина метра в далечината я съзрях.

Беше се спряла до едно кошче за боклук. Наведена над него, с протегнатата ръка, тя ровеше съсредоточено без да изпитва нито капчица срам и неудобство от минавачите. Бе забравила за топлатата баничка и бозата които и бях дал преди малко. Това занимание бе явно най-важното за нея. Беше обикновеното и старческо всекидневие.

Въздъгнах тъжно. Топлият априлски вятър ме погали успокоително по лицето. В клоните на току що разделенилите се брези цвърчеше и подскачаше весело ято от немирни врабци. Животът, тоя гаден но красив проклетник, продължаваше.

10.04.2008 г.

Враца

БОМБАЙ

Тая история е колкото хубава толкова и тъжна. Хубава е колкото е хубава една нежна и завладяваща мелодия, а тъжна защото се отнася за едно младо и интелигентно момче, чиято съдба бе толкова жестока и безсърдечна колкото е жесток и безсърдечен понякога към нас е и целия ни човешки живот.

С Богдан, бащата на Митко бяхме стари приятели. Никога няма да забравя оня негов жест към мен през деветдесет и осма. Беше трудно време. Току що бе затихнала голямата инфлация. Много банки бяха фалирали. Парите на много хора се бяха прелели в джобовете на шепа партийни мошеници. Ширеше се голяма безработица. Довчерашни учители и лекари ровеха в кофите за боклук с надеждата да залъжат с нещо жестокия си глад. Трудно е да се опише това време, защото подобно преломно време разклаща и съсипва хиляди човешки съдби, поражда страшния душевен смут неподлежащ на описване.

Бях останал без работа, как и защо, сега е без значение. Шляех се по улиците, броях всяка стотинка в джоба и се чудех как да скърпя двата края. От трудовата борса ме бяха изпратили на работа в един нелегален цех за бутилиране на ментелив алкохол. Цехът се намираше в края на града. Собственици бяха две млади мафиозчета. Едва издържах шест дни. В студения ноември няколко несретници треперехме от студ и си режехме ръцете със счупените бутилки на една стара, едва работеща поточна линия. Трябваше да ни изплатят надниците в края на работния ден. Собствениците не го правеха. Гладен, премръзнал и озлобен, напсувах тези гадове и отново зашарих отчаян по улиците.

Богдан имаше малко магазинче за стари електрочасти близо до ж.п. гарата. Един ден се отбих да го видя и както му е реда си изплаках болката. Той ме изгледа, зацъка, помълча пък попита:

- Навит ли си да започнеш работа в София?
- Иска ли питане? Нямам избор бе човек...

— Едно врачанско момче има компютърна фирма на Стамболийски. То е съученик на Митко. Синът ми е там от няколко месеца и е много доволен.

— Какво работи?

— Системен администратор е. Нали знаеш, че завърши информатика. Получава много добра заплата а и работата му е много хубава. Би могло да се намери нещо и за теб. Е-е, какво ще кажеш?

— Добре. Давай!

— В понеделник ще ида да му отнеса нещо за ядене и ще те заведа. Но най-напред ще се обадя по телефона, че нали знаеш никой не обича подобни изненади.

В понеделник Богдан мина до нас и ме взе с колата. Беше се обадил до София и беше получил уверението, че могат да ме устроят на работа.

Фирмата се оказа голяма и впечатляваща. Врачанинът се беше върнал от емиграция в щатите и бе донесъл доста пари които предвидливо въртеше в зараждащия се компютърен бизнес. Пристъпихме в едно блясково и луксозно фоайе. Богдан се шмугна някъде и след малко собственика се показа усмихнат и приветлив.

— О-о, врачанин! Много се радвам! Ние врачаните трябва да се подкрепяме иначе ще се загубим като старите пари. Огледай се и ще видиш, че тук сме само врачани. Дори и оня с пищова, охраната, е бивш полковник от врачанския гарнизон. За теб ще има работа и добра заплата ще има. Двеста и петдесет като начало стигат ли ти? Е, ще поносиш кашони а после може да се научиш да сглобяваш и компютри. И с квартира ще те устроим, фирмена. Ще си плащаш само тока и телефона. Съгласен ли си?

Мислех, че сънувам. Едва успях да кажа няколко думи за благодарност. Богдан ме остави, отиде да се види със сина си, а след това си взе сбогом и си тръгна. Така започна новата ми работа. Не е интересно как протече и как завърши. Важното е, че тогава стана запознанството ми с Митко.

Беше хубаво момче, с нежно и овално лице. Имаше чаровна и весела усмивка. Ръцете му бяха нежни, с дълги и фини пръсти. Говореше с мек и обаятелен глас. Интелигентността му личеше от пръв поглед. Като разбра, че сме приятели с баща му, тупна ме по рамо и зареди успокоителни думи. Разбираше ме напълно.

Работното му място бе в едно малко приветливо помещение. Голям монитор красеше луксозното му бюро. Той седеше там и пръстите му шареха неспирно по бялата клавиатура. Работеше унесен. От време на време спираше, промърморваше тихо няколко думи и пак продължаваше. През почивките се отбиваше до мен, в склада и ми носеше кафе. Обичаше да черпи. Заплатата му бе доста висока и парите не му бяха проблем.

На другата година баща ми се поболя и трябваше да се прибера във Враца. С големи усилия успях да си намеря една ниско платена работа колкото за хляба. Богдан ми се чудеше.

— Изпускаш питомното и гониш дивото. — казваше. Защо се върна?

— Родител ми е, не мога да го оставя...

— Абе родител... Не си бягай от късмета бе човек. Столицата си е столица. Там е работата и там са парите. Не го ли разбра?

— Е, все пак нещо научих. Ще се опитам да си купя компютър и дано ми потръгне.

— Не е така приятел. След време ще го разбереш. Изпускаш си късмета.

Минаха пет-шест години. Нещата при мен се завъртяха добре. Работата с компютри ми помогна и успях да стъпя на ново поинтелектуално трудово ниво. Ходех често в магазинчето на Богдан, говорехме си за много неща. Като по правило разговорът все клонеше към сина му. Богдан се хвалеше непрекъснато. За него Митко беше бащината му слабост и гордост.

Един ден сподели, че компютърната фирма била фалирала. Митко си бил намерил работа при един гръцки бизнесмен с много висока заплата. Бил още по-добре. Неговата професия му отваряла вратите навсякъде. Имал възможност да избира и се пазари.

Усетих нещо недоизказано в думите му. Когато човек започне да се хвали с пари никога не е на добре. Не го разпитвах. Беше ми неудобно.

— Ще правим и сватба. Намерил е едно момиче, софиянче. Бременно е и трябва да ги женим, няма начин. Отначало ще живеят при родителите му, а след това ще видя как да му помогна за апартамент.

Това беше чудесна новина. Радвах се заедно с бащата. Знаех какво изпитва. След една година Богдан стана дядо. Внукът бяха нарекли на негово име. Той ходеше всяка седмица към София и носеше де що успяваше да приготви за ядене. Веднъж дори ме покани да ида и аз, за да видя внука. Изпълних желанието му. Беше наистина голяма радост. Митко се разхождаше с опуленото бебе. Навсякъде бяха разхвърляни играчки. Спираха до компютъра. Той протягаше ръчицата на бебето и натискаше някой бутон от клавиатурата. „Ще го направя компютърджия.“ — казваше. Всички се смеехме. Беше весело и забавно.

Минаха още три години. Веднъж видях Богдан на улицата. Беше унил и мрачен. Заговорихме. С недомлъвки ми обясни, че нещо с Митко не върви на добре.

— На лечение е моето момче. Парите го развалиха. Много пари за млад човек не е на добре. Пропи се. Засегнат е и черният му дроб. Мисля да си го прибера тук. Жена му го изостави. Сам е. Където се хване на работа все го гонят. Никой не обича пияници.

Наистина новината беше лоша. Такъв обрат за детето на един баща е истинска съсипия. Прочетох огромна горчивина в погледа му. Очите му блестяха пълни със сълзи. Не знаех какво да му кажа. Замълчах. Никаква успокоителна дума не можеше да му помогне.

На другата година. Видях и Митко. Беше се върнал във Враца и живееше при родителите си. Няколко пъти го бяха лекували в някакви софийски диспансери, но нямаше ефект. Още щом ме видя и се усмихна. „Имам нещо за теб.“ — каза. Ела у нас и ще видиш. Ако ти трябва литература по компютрите само ми се обади. Ще ти дам. Сега в живота навлиза интернета. Не знаеш колко е интересно и колко е важно да го научиш. Ще ти го покажа.

Отбих се у тях. В неговата стая се мъдреше нов компютър. До него, внимателно подреден, се имаше цял куп с техническа литература.

— Ето, вземи! — каза. Това няма да го намериш никъде. Преводна книжка за домейните е. Вземи и чети, а ако нещо не ти е ясно, ми се обади. А този диск е специално за теб. Научих, че си се снабдил с нов компютър. Тъкмо за него е. Тук са всичките албуми на един от най-великите изпълнители на „ню ейдж“ музика, Крис Сфийрис. Имам и дубликат на тоя диск. Пусни го и слушай! Неземна музика е!

Не знаех как да му благодаря. Гледах посърналия поглед, повяхналото му лице и не знаех какво да кажа. Когато си отидох в къщи пуснах диска. Наистина! Такава хубава музика не бях слушал. Мигом ме завладя. Първата мелодия ме пренесе в Индия. Беше типично индийска в модерна интерпретация. Имаше страхотен и завладяващ ритъм. Песента се казваше „Бомбай“. Целият ден слушах Крис Сфийрис. На другия ден пак го пуснах. Нямаше лоша мелодия. Обадих му се. Ликуващият ми глас го зарадва.

— Видя ли?! — каза. — Интелигентните хора веднага откриват и живеят с красотата. Радвам се, че ти харесва. Ако намеря още от него ще ти го запиша.

Две години не видях Митко. Чух, че отново е бил по болници. Един техен съсед сподели с мен, че Митко е имал още една страшна слабост, наркотиците. Бях потресен. Не можех да повярвам на тая новина. Не можех по никакъв начин. Срецах баща му. Говорехме за много неща, но за сина му не ставаше и дума. Беше заборчнял. Останал беше без автомобил. Търговията му не вървеше. Вероятно разходите по лечението на сина му бяха оказали влияние.

По това време баща ми легна тежко болен. Оставах му няколко месеца живот. През една априлска сутрин на входната врата се позвъни. Отворих и останах изненадан. Пред мен стоеше Митко. По точно не стоеше а залиташе. Погледът му беше мътен, зениците разширени. Беше брадясал и не подстриган.

— Моля те! Много те моля, дай ми десет стотинки! Много ми се пие кафе а нямам за да си купя. Ще ти ги върна, обещавам. Още утре ще ти ги върна. — Той залитна, успя да се хване за касата на вратата и почти се свлече на земята.

Стана ми страшно. Не бях го виждал в тоя вид, толкова отчаян и разсипан. Значи слуховете бяха верни. Бях толкова смутен, че не знаех какво да направя. Затворих вратата, хванах го под мишница и го поведох към дома му. Те живееха на една пряка улица до нас. Със залитане го дотъртузих до вратата на апартамента им. Позвъних. Отвори майка му. Като ни видя изплака, зариди.

— Така е! — каза. — Митко вече не е човек. Не знаем какво да правим с баща му. Няма живот за нас, няма-а-а...

Сърцето ми се късаше. Не можех да утеша тая жена, не знаех как. Знаех само едно, тези пороци са гибелни и смъртоносни. Вкарват

човек в гроба. А той беше само на трийсет години... Боже!

Следващите месеци бяха трудни за мен. Почина бащата ми. Опитах още веднъж вкуса на безработицата. Чупих зле ръка, но всичко мина и животът отново ме завъртя по неясни релси. Един ден, в края на зимата, на път за дома минах за пряко край ж.п. гарата. В настъпващия мрак, на една пейка, видях да седи треперещ млад мъж. Беше брадясал, дрехите му бяха мръсни, косата сплъстена, стигаше до раменете.

Стори ми се нещо познато в тая фигура. Приближих. С изненада видях, че това е Митко. Позна ме. Зарида, захленчи.

— Няма живот за мен вече, приятел! Най-добре е да се самоубия! Моите мили родители ме изгониха от къщи. Няма къде да спя. Спя тук по пейките на гарата.

— Защо говориш така? Ела, ела да те заведе до вас!

— Не! Няма къде да ида вече. Взеха ни апартамента. Нямаме жилище. Нашите се пренесоха да живеят на лозе, а мен изгониха. А-а-а...

Митко плачеше. Трепереше неудържимо. Хванах го под ръка и го въведох в чакалнята на гарата. Там беше топло. Седнахме в павилиона за закуски. Поръчах му топъл сандвич и кафе. Друго не знаех какво да направя за него. Беше син на мой добър приятел. Ако има рецепта за излизане от подобно положение, кажете ми я. На драго сърце бих я изпълнил. Но не зная такава рецепта.

Той се нахрани, благодари ми, доколкото беше в състояние да го направи и клюмна на стола. Дадох на продавачката пет лева и я помолих да го остави на мира, а като се събуди да му ги даде.

В една ранна мразовита утрин бях тръгнал за работа. Пътят ми минаваше през железопътната линия. Неясно защо пътнишкият влак за Видин бе спрял на няколко метра след пешеходния прелез. Група минавачи стояха на прелеза и коментираха нещо развълнувано. Наближих. По дървените трупи, между двете релси личеше локва кръв. Попитах заинтересувано един мъж.

— Младо момче е, смазано от влака. — каза. — Като видяло, че идва локомотива, спуснало се и легнало направо на релсите. Влакът го премазал. Никой не е могъл да го спре. Току що го откараха с линейката.

Така започна тоя мой тъжен работен ден. Около обяд чух по радиоточката новината. Премазаното момче е било Димитър Богданов. Друго за него не казаха. Позвъних по Джи-Ес-Ем-а на баща му. Той не отговаряше. Вероятно не му беше до разговори. Бях страшно развълнуван. Не мога да ви опиша как се чувствах. Вечерта, когато се прибрах от работа, извадих оня диск с албумите на Крис Сфийрис. Включих компютъра и се заслушах. Първата песен беше „Бомбай“, оная прекрасна мелодия която ме беше пленила от първия път. Слушах унесен, сърцето ми биеше учестено, а в гърлото ми напираше оная горчива мъка която винаги ни спохожда при загубата на скъп човек. Защо!? Защо трябваше да стане това!? Защо!? Кажи ми Господи?!

16.03.2008 г.
Враца

ГИНЦИ

Наричаха я Гинци. Не помнеше вече на колко години е. Може би към седемдесет или седемдесет и три кой знаеше това, най-малко тя самата. Беше работила като шивачка в градското ТПК през седемдесетте години на миналия век. Когато извършиха голямото съкращение, уволниха и нея без да и дадат обяснение защо го правят. Отиде при Директора, разрева се така както само тя можеше. Нещо му трепна вътре на тоя човек от нейните сълзи. Пусна и заповед за назначение като фризьорка пак в същото ТПК. Олекна и защото току що се бе развела с мъжа си. Нямаше пари, беше цялата в синини защото половинката и като пийнеше имаше навика да удря по нея като по боксова круша. Децата и... Момичето забягна по Гърция с някакъв циганин-музикант. Забягна и повече не се обади. Момчето се хвана с търговия. Какво търгуваше, така и не разбра. Веднъж дойдоха милиционери в къщи да го търсят. Не знаеше какво да им каже. След три дена, пред големия универсален магазин, го видя. Не беше сам. Още трима вървяха с него. „Майко, каза и, ще ходя по Сърбия, че тук няма живот. Сега е в сила ембарго за горива и нефтени продукти. Ще продам десетина литра бензин и ще имам за ядене. Кога ще се върна ли? Ами не зная кога. И да се върна ще ме притворят. Не ми се лежи в затвора...“ Не знаеше какво да му каже. Целуна го по бузата и се прибра разплакана.

Остана сама. Родителите и бяха отдавна починали. Брат и сестра нямаше. Отдаде се изцяло на фризьорския занаят. Покрай него научи и много неща за модата, за хората и за живота. Научи как да се облича елегантно, как да привлича вниманието на мъжете и накрая как да ги сваля. Беше нисичка, хубавичка, с алено-червена коса. Мацаше се обилно с помади. Употребяваше тежки парфюми. Колежките отначало я приеха радушно, след това незнайно защо започнаха да я отбягват. Зад гърба и говореха, че е курва. Тя самата знаеше, че не е такава, но начинът и на обличане оказваше някакво отблъскващо въздействие върху тях. Накрая реши, че просто и завиждат.

Гинци не усети как настъпи новия прелом в живота и, може би след оня рожден ден на колегата и от отдел „Мъжко фризьорство“. Бяха я поканили вежливо и тя отиде. На сбирката се оказаха само мъже. Хапнаха пийнаха, а след това и се изредиха всичките. Тя опита да се бори, но силите и бяха слаби. Предаде се... След това трима се бръкнаха в джоба и завряха в ръцете и пари. Сумата беше по-голяма от месечната и заплата. Разрева се. Беше и жал за самата нея, но нямаше с кого да сподели. Нямаше приятелки, нямаше близки.

Парите които и дадоха свършиха бързо. С тях си купи модни блузки от Кореком, джинси Вранглер и едни прекрасни обувки с висок ток. Когато облече и обу новите неща, колежките и я посрещнаха на нож. Вече се бе разнесла мълвата за оня рожден ден. Донесоха и на Директора, а той като човек с принципи, ревностно следящ за изрядната репутация на ръководеното ТПК, веднага я уволни. Ревът вече не помогна. Никой не и обърна внимание. Пътят и бе вече начертан с дебела червена линия. Беше пътят на проституцията.

Има професии които се овладяват много трудно, с много пот на чело и с много труд. Нейната професия в това отношение бе лека. По трудна се оказа борбата със съвестта. Съвестта на всеки човек е като новородено дете. Отначало е много чувствителна, боязлива, ранима, а след това... След това се свиква. Свикват и хората около човека с неговите нови отличителни черти. Думите „курва“, „пачавра“, „уруспия“, „проститутка“ вече не и правеха впечатление. Свикна да я наричат така, макар, че вътрешно още си беше оная старата Гинци с изискания вкус към модното облекло и с веселия и общителен нрав. Тези придобити или вродени качества сега и помогнаха много за да овладее новата натрапена от обстоятелствата професия.

От самото начало районът и беше около големия хотел-ресторант до площада. Изчакваше пийналите мъже излизаци от ресторанта. Приближаваше ги тихичко, подхвърляше някоя и друга пикантна думичка и те тутакси разбираха що за жена е. Грабвах я под ръка и я завличаха към парка „Хижата“. Други пък по-недосетливи или по-пийнали също падаха в нейната клопка. Специалната и хватка, галене на мъжката гордост, винаги действаше безотказно. Колко му трябва на един пийнал мъж?

С времето разви и друг усет. Само с един поглед разбираше финансовото състояние на вероятния партньор. Ако беше умислен,

небръснат, със зареян поглед, значи работата нямаше да стане и тя кротко и смирено се оттегляше. Случваше се да получи някой и друг удар по лицето или другите части от тялото. Това не я притесняваше особено. Беше и ясно, че е риск на професията. Внимаваше ударите да не са по лицето, че там най-много личеше. На сутринта се появяваха отоци и колкото и да се стараеше не можеше да ги скрие с пудра и белило.

Един ден я заболя кръста. Така я беше сковало, че не можеше да мръдне. Наложил и се да отиде на лекар. Краткият преглед бе достатъчен за доктора да постави диагнозата, венерическа болест и силно възпаление на пикочните пътища. Малкото събрани пари отидоха за лекарства. Този инцидент и стана урок за повишено внимание. Дамската и чантичка винаги бе пълна с презервативи от най-различно качество, според клиента. Определи си и времетраене за един сеанс. Трудно се съгласяваше на акт с по-голяма продължителност. С една дума стана професионална проститутка с принципи.

Всичко вървеше добре. Имаше пари. Накупи си много модни тоалети. Любимите и цветове бяха белият и розовият. Умееше така умело да подбере и съчетае различните части от облеклото, че когато тръгнеше за „работа“ заприличваше на пъстра великденска перашка. Имаше фрапантен, предизвикателен, възбуждащ мъжкото либидо вид. Хората я оглеждаха, децата и подсвирваха, дюдюкаха, но тя не обръщаше внимание на тези дреболии. Вървеше усмихната, изпъчена, с вдигната глава, сякаш целия мъжки свят бе неин. Беше първата и най-лична професионална проститутка на града. През осемдесетте години се случваше да я притворят в милицията. Не знаеше защо го правеха. Някакъв закон забранявал проституцията. Та нали и тя трябваше да яде? Отспиваше си нощта на твърдата кушетка, а на сутринта я пускаха. На излизане запалваше демонстративно цигара пред опулените очи на милиционерчетата, оригваше се шумно, щракваше с пръсти и отминаваше като първата дама в Белия дом.

В края на деветдесетте години обаче за нея животът стана невероятно труден. Времето беше гладно, мизерно, смутно и престъпно. Случваше се да я отвлекат направо от улицата, някакви надрусани наркоманчета и след порядъчен бой да я приведат във вид който никога не би желала да има. Беше прехвърлила шейсет и петата

си година и трудно понасяше подобни извращения. Стана и ясно, че при някой следващ, по-сериозен побой няма да има сили да стане от земята.

Една нощ обмисли подробно ситуацията и на сутринта висна край автострадата за Видин. Тя стана новата и работна територия. Спираше минаващите сръбски и турски тирове, извършваше бързата стандартна процедура на оралния секс и се прибираще на автостоп в града. Можеше да се случи да спечели и от автостопаджията. Това шофьорите са вечно бързащо и припряно племе. Важното беше, че повечето от тях имаха пари, а за нея това бе най-важното.

Зимата преди настъпването на Новото хилядолетие се случи мека. Превалияваше лек дъждец. Обстановката в целия град бе някак необикновено празнична. Вечерта, преди Нова година, Гинци реши да се поразходи към центъра на града. Нека и тя да почине веднъж като хората.

Облече розовото якенце, праметна белия шал, натъкми розовото кепе на главата, обу белите ботушки и затропа към площада. Малката и дамска чантичка подрипваше пъргаво край нея. Беше и ведро, радостно, празнично. Улиците бяха украсени със светещи гирлянди. На площад „Благоев“ се извисяваше китна новогодишна елха. Хората на групички се нижеха към мястото за градското тържество. По традиция то се уреждаше около читалището. На ниска набързо скована дървена естрада се качваха и слизаха певци, оркестри, музикални състави. Множеството около нея беше радостно, оживено. Хората танцуваха, смееха се, черпеха се с щедро отпуснатите от общината скара и вино.

Гинци се запромъква през навалищата. Искаше да се приближи по-близо до естрадата. Край нея гръмна пиратка и я стресна. Някаква заблудена детска ръчица я хвана за панталона. Тя се наведе и просълзена погали уплашеното четиригодишно момиченце, което я гледаше доверчиво. Очите му бяха така големи и така сини...

— Ела милото ми, ела съкровището ми... Разнежи се Гинци. Протегна ръка и го погали по главата.

— Остави детето ми ма, курво! — стресна я женски глас. Строгата майка дръпна детенцето толкова силно, че то изписка и заплака.

— Какво съм направила толкоз, бе госпожо. Само му се порадвах...

— Я се разкарай! — процеди майката.

— Добре де добре, като съм курва какво?! Нали и аз съм човек! А като те гледам съм по възрастна от майка ти.

— Разкарай се ти казах!...

Гинци преглътна обидата, извади носна кърпичка и забърса една неволно бликнала сълза. На ярко светещата видеостена часовникът стапяше последните мигове на старото хилядолетие. Пиратките гърмяха в нестроен хор. Хората бяха замрели в очакване. Гласът на водещия редеше изтичащите минути на старата година.

В този момент Гинци усети силен удар по гърба. Залитна напред и падна по очи. Зави и се свят. Надигна се мъчително. Отупа прахта от белия панталон и погледна за чантичката си. Нямаше я. Нападателят я бе отмъкнал. В нея бяха всичките и лични документи, новичкия Джи Ес Ем и малката скромна сумичка която бе запазила за да си купи прилична новогодишна вечеря. Мечтаеше за едно топло изпечено пиле на грил, пържени картофки и бутилка евтино червено вино. Сега се оказа, че няма да има с какво да си купи всички тия приятни неща.

Разплака се. Защо все с нея трябваше да се случи това? С какво го бе заслужила?

Гърбът я болеше от удара. Тръгна със залитане. Ненадейно попадна в центъра на новогодишното хоро. То я завъртя и понесе в бурния си вихър. Някой я хвана под ръка и я задърпа.

В тая празнична новогодишна нощ много зрители на кабелната телевизия можеха да видят на екраните на телевизорите си как в средата на буйното хоро преплиташе крака една пъстро облечена възрастна проститутка. Сълзите и се стичаха на потоци по сбръчканите бузи, влизаха в почти беззъбата уста. Изхлипваше и те бликваха отново като малки червени вадички, оцветени от размитото червило. Устремяваха се надолу и обливаха повяхналата старческа гърд.

ДВЕ ЗВЕЗДИ

Едва ли има по-страшно чувство за човек от самотата. Може би срещата с грозното лице на смъртта би било по-страшно. Така си мислеше той в тая студена мартенска вечер. Беше спрял парното отопление, защото вече не можеше да плаща непосилно високите сметки. Втори месец се мотаеше без работа и всички парични резерви от мизерния му влог се бяха стопили като пролетен сняг.

Лежеше увит в излинялото одеяло и се взираше в полумрака на пустия хол. От полюлея светеше една единствена лампа. Другите бе отвил, защото ако не платеше тока Енергото щеше да го остави на тъмно.

Погледът му блуждаеше, очите го смъдяха. До възглавницата беше оставил полуотворено томче с разкази. Старите очила с малкия диоптър не му помагаша на отслабналото зрение.

Така ли трябваше да продължи обърканият му живот, в безпаричие, тъга и забвение. Младостта отдавна си бе отишла, а с нея и всички пориви и кроени планове. През живота му като метеор минаха няколко жени. С нито една не можа да заживее трайно. Коя ли беше причината? Сега вече нямаше значение. Явно жените не го харесваха или той не беше сторил достатъчното за да го харесат. Кореше се, но това не му помагаше. Беше един уморен, застаряващ мъж, една самотна угасваща звезда в края на жизнения си път.

Преди време чу някой да казва, че всеки човек има своя звезда в нощното небе. Появява се когато се ражда и угасва когато умира. Дали е така? Вероятно е така, а думите май бяха на Любка. Последният път когато му гостува, донесе скромен сувенир, малка дървена икона на Богородица. Ходила бе на Рилския манастир и си бе купила няколко. Подаряваше ги на най-близките си приятели, за здраве. Беше донесла и на него една. Целуна го и му я подаде. Лицето и бе някак тъжно.

„Нося ти още един сувенир.“ — каза. Извади от дамската си чанта две пластмасови звезди. Бяха чудно хубави усмихнати звезди. Едната бяла, а другата бледо-розова.

„Светят в тъмното. Пази ги! Ти си бялата а аз розовата.“ След това отстрани тънкото фолио от гърба им и ги залепи на дървената стена на тонколоната.

„Не зная кога ще дойда пак. Предстои ми операция... Когато ги погледнеш, сети се за мен“. — Каза го и си замина.

Това май беше последната им среща. След това се чуваха само по клетъчния телефон, защото Любка живееше в София. Узна, че операцията и е била тежка, но се е оказала сполучлива. Цяла година се е възстановявала. Покани го на гости, а той... Дори не и обеща. Не намираше думи за да и отговори. Разговорите им бяха редки, само по конкретни случаи. За Нова година, за рождени дни и за още какви ли не други празници.

Минаха осем години. Отлетяха бързо сякаш бяха лястовичи ята. Какво ли е станало с нея? Любка... беше миловидна и добра жена. Уважаваше го. Може би го и обичаше. Накрая някак охладня. Защо ли? Дали я беше обидил или чакаше нещо от него? Така и не разбра. Не я и попита.

Стана. Извади една аудио касета от библиотеката, постави я в касетофона, натисна клавиша и в пустия хол се разля нежна мелодия на пиано. Беше я взел наслуки, без да избира. Оказаха се записи на Клайдерман. Любка обичаше тая музика. Точно тези записи и бе подарил за петдесет годишния юбилей.

Ето, сега прозвуча и любимата и мелодия, „За Елиза“, прекрасна интерпретация на известната Бетовенова соната. Слушаше я унесен. Погледът му, премрежен от някаква немирна сълза, неволно спря на двете звезди. Розовата светеше като нежния цвят на цъфнала праскова. Гледаше го и сякаш примигваше с красиво изрисваните си очи.

Изведнъж, тя се откъсна от мястото си и полетя надолу. Падна между дивана и хладилника. Нещо в него трепна. Мелодията бе свършила. Касетофонът се бе изключил автоматично.

Стана бързо. Сърцето му биеше учестено и тревожно. Пъхна ръка в междината, напипа сувенира и внимателно го извади. Погали нежно розовата звездичка, изчисти я от прахта, залепи нова лепенка на гърба и я постави на старото и място. Тя му се усмихна мило и засия в полумрака с мека фосфоресцираща светлина.

Присегна се, взе телефона и с колебание, бавно набра един номер. Обади му се глух женски глас.

„Стефане, ти ли си? Как така се сети за мен?“

„Аз съм Любке! За теб си мисля в момента. Как си? Добре ли си?...“

„... Да, Стефане. Вече съм добре...“

„Защо? Случило ли се е нещо?...“

„Да, случи се... Нали знаеш, че обичам кучетата. В нашия квартал има едно на което хвърлям по нещо за ядене когато го срещна. Преди седмица го видях. Повиках го... а то взе че се хвърли и ме захапа за прасеца... Отвори се голяма рана. Трябваше спешно да ме оперират и да присадят тъкан. Сериозна работа се оказа, но сега съм добре. Още съм в болнични, но вече съм добре... И аз си мислех за теб. Виж какво съвпадение...? А ти как си? Добре ли си?“

„... Да, разбира се! Не се оплаквам. Обещаха ми увеличение на заплатата. Като я взема, ще дойда в София да те видя... А ти се пази, мило... Непременно ще дойда...!“

Повече не можеше да си позволи да говори. Сигурно сметката му е нараснала с три лева. В края на месеца нямаше да може да я плати. Затвори. Отиде до касетофона, превъртя лентата и в полумрака на студения хол зазвуча отново нежната Бетовенова соната.

09.04.2008 г.

Враца

КОКИЧЕТО

Последният сняг за тая година се топеше нагрят от веселото слънце. Капчукът бърливо мърмореше нещо свое, почукваше игриво сякаш бе някакъв палав детски барабан. Радостно възвестяваше идващата пролет. Малката училищна градинка тук там чернееше сред белите петна на снега и показалата се есенната шума, нагрята от топлите слънчеви лъчи димеше от изпаренията.

Мила се бе изправила до прозореца, загледана в черните клони на старото ябълково дърво. Там, между клоните му, две настръхнали врабчета се гонеха весело, подрипваха от клон на клон и чирикаха без почивка. Зад гърба и децата бяха притихнали, унесени в писане. Имаха класно по литература. Беше им дала да развият темата за красотата в поезията на Димчо Дебелянов. Когато директорът за първи път я доведе в тоя клас, незнайно защо се изненада и смути. Тая паралелка от осмокласници и се стори твърде необичайна и смуцаваща. Обичаше да опознава хората по погледите. И тъкмо погледите на тези деца я смутиха. Не беше недоброжелателността, не беше студенината, нито мълчанието. Имаше нещо не детско в тези погледи, нещо като вградена жестокост и злоба, събирана и умишлено насаждана.

Беше и казано, че тая паралелка е сменила вече три учителки. Идват, постоят няколко месеца и сами си отиват.

Директорът на училището също беше един странен тип, някак мазен, неискрен, криещ погледа си при разговор. Посрещна я засмяно, приветливо, но някак изкуствено.

Когато завърши учителския институт в Шумен, трябваше бързо да си намери работа.

Баща и бе тежко болен и трябваша пари за лекарства. Не можеше да пробира работа. В града, както винаги се случва, се уредиха колежките и със стабилни връзки. Когато се яви в инспектората по образованието, чиновникът извади един малък списък, разлисти го, изцъка и отсече: „Търсят учителка по литература в едно делиорманско село! Съгласна ли сте? Засега друго за вас няма!“ — Съгласи се. Без да

се замисли. Какво ли пък има за мислене? Ще поработи, и като се открие място в града, ще се прибере. Събра си вехтите износени дрешки и замина...

Почти нямаше българи в това село. Говореше се на турски и цигански. На нея и беше твърде необичайно това обстоятелство. Не знаеше тези езици. Не можеше да разбира разговорите между местните хора. Това я смущаваше и притесняваше. Но нейното задължение беше да учи децата на официалния български език. По късно, като заживя сред тях, усети и другото, дълбоко спотайваната жълта злоба на религията. Този ислям беше безкомпромисен и враждебен към другояците. Българите постепенно се бяха изселили от това село. Единствената черква, неподдържана, непосещавана и ограбвана постепенно рухна. За няколко години изникнаха две нови джамии, незнайно с чии пари направени. Жените навсякъде ходеха с фереджета. Имаше и богати хора в това село. Никой не знаеше обаче от какво идваше това богатство. По тези въпроси традиционно се мълчеше.

Първият и ден в това училище нямаше да забрави никога.

Директорът, българин по народност, я хвана под ръка и я поведе по класните стаи за да я представи на децата. Той така силно се притискаше към нея, че и стана противно. Милваше я по ръката, шепнеше и тихо на ухото, а тя доловила зловонния му дъх на развалени зъби, постепенно се стегна и умълча. Не знаеше защо, но някак отведнъж и стана противен. Почувствува го с душата си.

Обиколиха всички паралелки. Децата я гледаха студено и затворено.

Някое от тях ще проломти нещо на турски и пак ще настане необичайната враждебна тишина. Тежък камък и легна на сърцето. Не очакваше такова посрещане.

По душа тя беше ведър и добър човек. Очакваше същото и от хората с които общуваше. Тук обаче нещата тръгнаха по друг начин. Някаква невидима стена се изправи между нея и местните хора. На поздравите и никой не отговаряше. В малкото магазинче, като заговореше на български, никой не и обръщаше внимание. Трябваше да посочва по няколко пъти какво искаше да купи за да и го дадат.

Този клас обаче отрови живота и. Тя говореше на български, а децата и отговаряха на турски. Оплака се на Директора. Не последва никаква реакция. Имаше едно момче с остригана глава, Осман се

казваше, Не смееше да го погледне. Такава жълта злоба прочиташе в погледа му, такова свирепо изражение се четеше в лицето му, че чак тръпки я побиваха. Беше и много слаб ученик. Когато го изпитваше, той мълчеше. Като му кажеше нещо, той и крясваше на турски и се озъбваше. Все се надяваше, че това е временно положение. Насила му пишеше тройки, от немай-къде. Най-лошото бе, че този Осман владееше атмосферата в класа. Децата го слушаха и му се подчиняваха. Имаше дни когато целият клас открито и саботираше урока.

Опитваше се с целия си такт който природата и бе дала да поддържа някаква що годе нормална атмосфера по време на урок. Много трудно и се отдаваше.

Бащата на тоя Осман беше някакъв религиозен активист в селото. Никога не идваше на родителските срещи. Пращаше жена си, пълна креслива повлекана. Когато тези срещи свършеха, Мила с облекчение си отдъхваше. Така и тежаха. Сякаш говореше на стена. Мълчаха и я слушаха. Никой не вземаше отношение към думите и, сякаш децата не бяха техни, сякаш нищо не ги интересуваше. Неприязънта си личеше. Не можеше да си обясни защо. Нищо лошо не им бе сторила. Опитваше се само да научи децата им на правилен български език. Може би точно това те не желяеха. И го показваха по най-злюбения и неприязнен начин.

Единственият човек който и стана близък в това село бе чистачката на училището, Мюфие. Тя бе дребна, миловидна и приказлива жена. Нерядко когато и беше тежко, ще дойде при нея, ще я помилва по главата, ще и заговори на завален български успокоителни думи. Щом се разговореха, мъката и притеснението и постепенно отлиташе. Добра жена бе Мюфие. Отрано бе останала вдовица. Имаше три дребни дечица които с мъка отглеждаше с малката си заплата на чистачка. Защо всички тук не бяха като нея. Толкоз ли бе трудно? Да отговориш на доброто с добро. Мила някак не можеше да го разбере. Другата и утеха бе, че Мюфие и даде едната от двете си стаи за квартира. Малката полусъборена къщица бе тясна за всичките и обитатели, но пък там бе спокойна. Почувствува се сякаш в свой дом. Вечерите и бяха чудесни. Разказваше на децата приказки. Черпеше ги с бонбони, рисувахе им лицата на български писатели и поети, а те я гледаха прехласнати с благоговение.

Един ден Мюфие, дойде в училището с насинено лице. Бяха я били. На въпросите и кой го е сторил тя нищо не отвърна. След това разбра.

Бяха големите братя на Осман. Дали пък защото се отнасяше добре с нея. Религиозният фанатизъм бе замъглил умовете им. Мразеха всичко българско, всичко християнско, до полуда. С такива хора не можеше да си каже добра дума. Тя го разбра. Беше безсмислено. Тая мисъл отрови душата и, блокира съзнанието, хвърли я в смут и страх. Какво можеше да стори една млада жена сред такъв враждебен заобикалящ я свят.

Беше се замислила. Вчера получи писмо от майка си. Баща и си отиваше. Болестта бавно и безмилостно го бе съсипала. Оставаха му някакви дни живот. Майка и я молеше горещо да си дойде за да го види за последно. Трябваше да го направи. Днес или утре, трябваше да иде за да го види.

Някаква силна, ужилваща болка скова левия и прасец. Подкликна, закуцука и с мъка се дотътри към учителския стол. Погледна си прасеца. От него струеше ивица алена кръв. Бяха я ударили с онези телени скобички, с които бе виждала да стрелят, през междучасието по врабчетата. Осман имаше това примитивно, направено, но убийствено за птиците, детско оръжие.

Долови невъздържан кикот. От задните чинове някой се смееше. Осман я гледаше право и съсредоточено в очите. Нито мускул не трепваше по лицето му. Той беше. Знаеше го. Той я беше ударил и сега наблюдаваше реакциите и. Стана и толкова болно. Защо? Защо го стори? Защо толкова я мразеше? Не разбираше. Не можеше да го проумее. А е още дете. От какво бе сътворена тая фанатична злоба.

Звънецът внезапно звънна и извести края на часа. Децата бавно едно по едно, минаваха край нея и си оставаха тетрадките. Виждаха, че не може да стане и да ходи. Някои хихикаха скрито, но повечето свели очи, минаваха мълчаливо и излизаха навън.

Тя събра тетрадките и бавно и мъчително закуцука към учителската стая. Мина край директора.

Той я поогледа, но нищо не каза. Отмина мълчалив и незаинтересован. Това беше последния и час за тоя ден. Пъхна тетрадките в платнена торба, облече излинялото си зимно палто и с куцане се запъти към изхода.

В коридора я видя Мюфие. Тя плесна с ръце, заохка съчувствено и я повлече към стаята на чистачката. С един поглед разбра всичко. Милостивата женица заплака на глас, прегърна я, заутешава я, замилва я. След това намери бинтове, риванол и почисти и превърза раната.

— Той го направи нали? Осман?

— Да. Мисля, че беше той...

— И мене ме биха. Братята му... Лоши хора са, миличко. Лоши хора! Бог ще ги накаже! Нищо лошо не сме им направили. Нищичко! Ела с мен. Ела да видиш. Вече са поникнали кокичетата. Ела да ги видиш...

Двете жени се хванаха под ръка и излязоха на двора. Минаха по малката алея и спряха под старата ябълка. До нея, на едно малко, оголено от снега място, бяха изправили стъбълца пет дребни кокичета. Мюфие се наведе, откъсна едно и го подаде на учителката.

— Вземи! За здраве е! Това са първите пролетни цветя. Здраве носят на добрите хора. Хайде да се прибираме в къщи. Там те чакат моите малчугани. Хайде миличко...

Тръгнаха бавно надолу, по мекия топящ се сняг. Слънцето вече захождаше зад черната далечна гора. Една тумба от сиви врабчета прелетя на ято над главите им, чуруликащи, неуморими. Селото се бе умълчало, затихнало. Тук там, зад прозорците на къщата, светваше запалена лампа. Един камион — самосвал се спускаше от хълма. Беше натоварен с руда. Идваше от близката мина. Клатушкаше се тежко, боксуваше с колелата в топящия се сняг. За миг се скри зад няколкото къщи, където минаваше шосето за флотационната фабрика.

Накъде, далеч напред, във вечерната тишина, се чу писък. След това последва хорска гълчава.

Бяха разтревожени гласове на деца. Някой започна да вика високо за помощ. Двете жени стигнаха до края на улицата, завиха към шосето и пред очите им се показа смразяваща гледка.

Тежко натовареният камион бе спрял досами една пряспа с изгасен мотор. Шофьорът бе слязъл от него и се щураше напред и назад, удряше се по главата и се молеше. На двајсетина метра понагоре групичка деца бяха заобиколили някого. Не се виждаше кой лежи на земята. Жените приближиха разтревожени и уплашени.

— Какво става деца? Какво се е случило? Отстранете се... — Мила ги разбута и пристъпи напред. Пред очите и се откри жестоката

смразяваща картина. На земята лежеше Осман. Тялото му бе смазано. Ръцете и краката някак неестествено се бяха обърнали настрани. Лицето му бе цялото в кръв. Устата му също се пълнеше с кръв. Той гледаше учудено, неразбиращо, по детски.

Потръпваше леко с крака, хриптеше. Някое от момиченцата заплака. Момчетата се завайкаха. Едно бе затичало към горната махала за да доведе родителите му.

Мила хвърли чантата настрана, наведе се над него, и му повдигна главата. — Очите на момчето бяха замътени, но я позна. Една мъчителна гримаса се появи на лицето му. Опита се да и се усмихне.

— Момчето ми, милото ми, какво се случи, какво се случи миличко? Не се страхувай всичко ще мине. Хей сега ще викнем лекар от града. Само не заспивай. — Осман я гледаше нежно, искаше нещо да и каже но нищо не се чуваше от устата му, само едно мъчително хриптене. Тя наведе глава над устните му и едва-едва чу гаснещия му глас.

— Прости ми госпожо Колева. Виновен съм! Прости ми...!

— Няма за какво, миличко... Нищо не се е случило. Ще оздравееш. След седмица нищо няма да ти има. Само не мърдай мило, не се движи. Хей сега ще дойде лекар. Хей сега... Виж миличко, виж какво намерих.

Поникнали са кокичета... Първите предвестници на пролетта... Вземи миличко... За тебе е... Само не се страхувай... Всичко ще мине... Не се страхувай...

Мила не можеше да сдържа сълзите си. Те се стичаха по лицето и капеха по бузата на Осман. Той я гледаше, нежно и усмихнато и от време на време помръдваше дясната си ръка, в която тя бе сложила малкото кокиче.

От горната махала се чу женски писък. Една малка групичка хора тичаха по надолницето. Отпред беше пълната майка на Осман. Тя скубеше коси, вдигаше ръце към вечерното небе и отчаяно изпискваше.

— Аллах! Всемиловичи Аллах... Не ми отнемай детето... Не ми го отнемай...

ЛЕНЧЕТО

Всеки от вас е бил млад, нали? Ще ви кажа под секрет, че няма нищо по-хубаво от младостта. Когато човек е млад, успява лесно да свърже много контакти с представители от своя или от другия пол. А когато остарее е кофти. Все се заглежда по некролозите с надеждата, че няма да открие своята снимка там. Абе и на нея ще и дойде времето, но нейсе. Снимката на някой съученик върху некролог винаги ме натъжава и навява едни спомени, как да го кажа, просто не ми е до казване...

Сега искам да разкажа за Ленчето, защото има много да се разказва за нея, а няколкото страници са малко за това. Как ли да започна?... Нека да бъде от първата инжекция която му боцна в хълбока.

— Трай бе пич! От една инжекция ли те е страх? Какво ли ще стане ако те натисне жена? — Това бяха първите и думи, солени, прями и запомнящи се. По-точно биха били подходящи думи на мъж а не на жена. А когато са казани от жена, просто няма начин тая жена да не бъде запомнена.

Боледувах от язва и трябваше да ми се правят някакви инжекции. Правеше ми ги Ленчето. Живееше през две къщи отгатък, зад Стария пазар. Беше ми не само съседка но и почти набор. След като се информирахме взаимно за този факт, незнайно защо, но интересът ни един към друг се засили.

Идех ли до участъковия лекар, винаги заварях пред вратата му митинг от народ.

Показваше се Ленчето, овикваше навалицата, а след това ме хващаше за ръката и казваше, „Хайде хубавецо... Ти си на ред!“ Толкова неудобно ми ставаше пред хората, че си умирах от срам. При нея очевидно това чувство липсваше. Каквото и бе на ум това и бе на устата. Беше руса, пълничка с голямо дупе, истинска фурия. Минеше ли по коридора на поликлиниката, сякаш минаваше тайфуна „Майкъл“ през южните американски щати. Провикваше се като овчар на стадо и

гласът и ехтеше през три етажа. Болните я оглеждаха респектирани, прошушваха си няколко думи и пак замълчаваха. Така беше преди двайсетина години.

Трябва да съм бил симпатично момче за да хвана на Ленчето окото. Бях ерген, а тя вдовица. Бях срамлив а Ленчето „цапната в устата“ и крайно практична. Егати комбинацията!

След няколко неуспешни опита на участъковия лекар да ми излекува язвата, той се предаде и остави нещата в ръцете на сестрата. Щях да забравя. Тя, Ленчето де, управляваше целия лечебен процес на пациентите. Докторчето я слушаше безпрекословно и изпълняваше медицинските и „съвети“. Ако ли пък възникнеше спор, то бързо отстъпваше и примирено се съгласяваше с нея.

И така, един ден изтормозен от болки, се явих отново в участъковия лекарски кабинет.

— Милото ми пиленце!... — възкликна Ленчето като ме видя. — Много ли те боли? Я да взема, че да ти дам и на тебе от гъбата!

— Каква гъба? — полюбопитствах аз.

— Има една гъба която щом я топнеш в прясно мляко става кефир.

— Какъв е тоя кефир? — продължих да питам.

— Абе, пич! Трай ти казвам! Ще ти я дам и след месец ще идем да почерпиш, че вече нямаш язва. Да знаеш, пия сливова от 40 процента нагоре. Разбрахме ли се?

— Добре! — казах с едва уловима нотка на съмнение и безпокойство в гласа. Казах го, а погледа ми неволно се плъзна по голямото и дупе.

— Там не гледай! Чу ли? Само там не гледай, че не ме знаеш като пламна какво ще стане.

Вечерта на входната ни врата се позвъни. Бащата като полюбопитен отиде да види кой е. Отиде, връща се и се усмихва под мустак. „Да знаеш сине, цял живот съм си мечтал за руса, пълничка жена. Тебе търси, върви...“

Знаех го че е коцкар, но не подозирах, че Ленчето ще му завърти главата от пръв поглед. Излязох аз, а тя ми подава един буркан с мляко.

— Вътре е! Гъбата дето ти бях обещала... Всяка сутрин ще и сменяваш млякото, а онова в което е стояла ще го пиеш на гладно. И да минеш след две седмици към кабинета. Хайде, кажи „Мерси“ де!

Поблагодарих и започнах едно люто и дръзко лечение с кефирената гъба. Бях упорито момче, толкова упорито, че от упоритост се престарах. Вместо по един път на ден, пиех кефира по три пъти.

Ще питате какво стана? Ами стана тя каквато стана. В един петък трябваше да идем с колегата до Върбица. Имаше там една наша машина която трябваше да оправим. Едва дочаках да спре автобуса. Нещо вътре ми късаше червата, напъваше, стенеше и желаше да излезе. Колегата ме гледа и се подсмивва. Даде ми вестника който си беше взел за четене и моя милост с мъчителни и отчаяни прибежки побърза да се скрие зад навеса на автобусната спирка.

Така... Стана зле! Ама много зле! Много зле, защото нещата по обратния път за Враца се повториха още три пъти. Силното разстройство не спря и през следващите дни. Мина седмица, две, не спираше. Ужасих се. Нищо не помогна за да го спре. Пиех сода, медицински въглища, ядох сухарчета, бисквитки, всичко за което ме съветваха приятелите. Бях отчаян. Отслабнах на тегло. Не смеех да вкуся течна храна, защото трябваше да съобразявам дали наблизо има тоалетна.

На петнайсетият ден цъфнах пред лекарския кабинет. Там както винаги се бе заформил дежурния митинг. Излиза Ленчето, усмихва ми се нежно и гръмогласно виква.

— Хайде Пиленце! Твой ред е!

Влязох притеснен, пребледнял, отслабнал. Доктора ме погледна. Присегна се, повдига клепача ми за да види дали нямам анемия и попита:

— Пак ли язвата?

— Неее! Сега е друго!

— Какво?

— Ами разстройство! — измънквам и поглеждам Ленчето.

— Какво си ял?

— Не съм ял, пил съм...

— Кажи де, какво пи?

Обясних му за лечението с кефирената гъба, а той цъка, поглежда Ленчето и се усмихва.

— И как пи кефира?

— По три пъти на ден...

— Триии пъъти!!! Абе ти луд ли си? Знаеш ли че има хора които от тая течност са умирали? Гъбата се размножава по червата и обхваща цялото тяло. Ба-а-а-вна и мъчителна смърт!

Гледа ме той, усмихва се, а след това взе кочана с рецептите и започна да пише.

— Сега ще вземеш само това, а с гъбата–край! Веднага я спираш! Разбрахме ли се?

— Да докторе! Разбрахме се! — промълвих изтерзано и се олюлях от слабост.

Тоя път Ленчето мълчеше. Мълчеше като комунист на разпит. Дума не обели. Аз взех рецептата и се запътих към аптеката. Прахчетата които ми изписа доктора спряха разстройството за един ден. Лечението с гъбата обаче не повторих. Не бях старо, но бях патило. Край! С Ленчето се срещяхме често, нали ми бе в махалата. Разминавахме се както ескимос със бяла мечка.

Минаха години. Дойде демокрацията. Ленчето я изхвърлиха от работа. През онези години трудно се намираше работа. Чух, че е опитвала като нощна медицинска сестра в хирургията.

В даден момент Ленчето изчезна от квартала. Съквартилците които питах ми обясняваха, че била заминала за Либия. Такава беше модата тогава. Всички медици които оставаха без работа заминаваха за Либия. Там се търсеха медици. Даваха им големи възнаграждения. В какви условия работеха обаче, можеше само да се предполага.

Много рядко виждах Ленчето. На три-четири години идваше за да навести бедния си празен дом а след това пак заминаваше. След случая с нашите медицински сестри, тя бе сменила местоработата. Била отишла в Италия. Казваха, че я виждали на българските сбирки в Неапол.

Откакто вдигнаха цените не бях купувал прясно мляко. Имаме тук в квартала едни хора, които отглеждат крави в покрайнините на града.

В една мъглива съботна утрин реших да мина до тях за да купя, вкусно пълномаслено мляко. Няколко ранобудни пенсионерки бяха вече заформили малка опашка пред вратата на говедовъдите. След поздрава, моя милост тутакси сладкодумно се включи в дискусията по ценовата реформа породена от влизането ни в Европейския съюз.

Разговорът течеше гладко, но емоционално, подплатен с твърди та чак железни аргументи.

В един момент ушите ми дочуха познат глас. Не може да бъде! Това трябва да е Ленчето! Вгледах се в особата която плещеше солените и пиперливи думи и я познах. Беше побеляла, отслабнала. Сините и очи грееха весело под черно изписаните и изскубани вежди. Устата и бе нацапана набързо с бледо лъщящо червило, размазано тук там нехайно. Ситни бръчици браздяха челото и бузите и. Бе обула син развлечен анцунг. Стари изпокъсани чехли се мъдреха на краката и.

Носеше в ръка малка полиетиленова торбичка с хляб, тесто и още някакви продукти.

— Ти ли си бе, Ленче!? — възкликна една спретнато облечена пенсионерка до мен. — Ела да те видя! Прибра ли се най-последно от Италия?

Бях облякъл зелена работна шуба и бях нахлупил до самите очи поизлинялата от слънцето беизболна шапка. Бях неподстриган, небръснат с прораснала побеляла коса. Ленчето погледна разсеяно към мен, но не ме позна.

Че като започна един дълъг монолог. Да не ви разправам. Поприкрих се зад нечий пенсионерски гръб, защото не исках да ме познае и заговаря. Заслушах се. Отвътре ме напираше смях, но не смеех да му дам воля. Само слушах и се дивях. Тя си беше същата, поне на реч и уста. Завиждах на въображението и, на дарбата да разказва така картинно и описателно преживелиците си. Видях я в друга светлина. Бяха минали години. Животът ни бе разлюлял жестоко и бе внушил нови истини за борба и за оцеляване.

С добре подбрани, пълни с хумор думи, Ленчето изплакваше съдбата си, тежката съдба на сама жена-емигрант.

— Знаеш ли комшийке, тук в тая Враца много народ ме знае. Някои ме обичат, други ме мразят. Когато започнах най-напред работа във вътрешното отделение, бях много младо моме. Нищо не знаех за тая моя трудна професия. Имаше един поп Гроздан. Той вече не е жив. Лека му пръст на човека! Та тоя поп го лекуваха в пета стая. Започнах аз работа, а той все след мене ходи. Където вляза да бия инжекции и попа след мен. Беше тежко отделение. Много народ мреше там.

Попитах го веднъж, „Абе отче, какво клефаш след мен като поклесар?“ А светия човек ми отговори, „Дъще, грешниците не бива

да мрат без да са изповядани. Ходя, след теб защото зная, че теб те викат или за умрял или за берящ душа раб божи.“ Уплаших се от тия му думи. Досега не бях видяла пред мен да умира човек. Винаги когато ме викнеха при някой се разтрепервах.

Казвах си, „Ами ако е умрял?“ Започнах да пия валидол иначе спринцовката ми играеше в ръката.

Една нощ влизам в стаята с тежко болни. Някакъв скелет се надигна от леглото, изправи се пред мен и ми дъхна в лицето. „Пие ми се вода...“ — казва. Подскочих от страх. Да ти рипнат така изневиделица! Дадох му вода, а след половин час казаха, че човека умрял. Бях последната която го видя жив. Та така...

А в Италия... Да не ти разправам. Пуснали слух, че съм умряла и че са ми правили четирийсет... Чудя се аз защо ме гледат така. Стоят някакви, нито ги знам нито ги познавам и ме гледат като вампирясал дух. Имало там една врачанка която картинно описала как съм умряла.

Като разбрах причината на изумлението, че като ги почнах. Е...х им майката набързо. Както аз си знам. Какво ще им чиня евала на тия курви! Нали за това са отишли там, да висят по пияците и да събират пари от клесане. А мъжете, нашите българчетата де, представете си, женят се за румънки. Па от румънките по-големи курви нема! Цял свет го знае!

— О-о-о пич! Как си бе?

От отсрещната къща излезе някакъв мъж на средна възраст. Като видя Ленчето, приближи и с охота започнаха един емоционален и цветист разговор.

— Не помниш ли ми името, ма Ленче?

— Как ще го помня, ако взема да помня на всички врачани които познавам имената ще ме заболи глава.

— Какво си купила?

— Ами те... лебец и тестенце, готово замесено, че не ми се разправа да меся. Дояло ми се е пица. Та ще си въртна една пица па да става каквото ще.

— Ами гъби не взе ли?

— Откъде пари за гъби? Префирци!

— Аз имам малко сушени манатарки. Да знаеш, че с гъби пицата става много ароматна.

— Хайде бе! Па дай малко от тях да сложа. Ще има и за тебе пица.

— Готово! За тебе винаги! — мъжът се връцна обратно и след малко излезе с пакетче сушени манатарки в ръка.

— И да ги натопиш предварително във вода. Трябва да омекнат. А кашкавала се слага най-напред и най-отдолу. Над него се редят другите, неща. Така пицата става най-вкусна. Един мой човек си купил пица на парче и казва. „Абе как правят пиците там тия хора, бе!? Жената все се мъчи с разни комбинации и нищо не става. Имало си казват чалъм. Кашкавала се слагал най-отдолу та да бъде мека и леко тестава.“

— Мерси за съвета! Ей, пич! Ще извиняваш ама не ти помня името. Като я въртна ще ти донеса от нея да я опиташ.

— Няма да ме има до довечера. Заминавам за село.

— Нищо, аз ще я дам на жена ти пък ти ако искаш я яж.

Не успях да разбера как продължи диалога. От долния край на улицата се появи стар и олющен „опел“. Той спря пред малката пенсионерска навалица и едно младо момче заизважда от багажника пластмасовите гюмове с още топло и ароматно мляко. Бях втори на опашката. Напълниха ми бутилката, платих и си тръгнах.

Бях решил да се обадя на Ленчето. Миналите лоши спомени и прежеждия бяха отдавна забравени. Те бяха останали там, далече в миналото на нашата незабравима младост. Огледах се. Нямаше я. Беше си отишла. Не ме позна, може би беше за добре или кой знае...

Тръгнах нагоре по улицата, натам където ранната утринна мъгла скриваше призрачните сиви силуети на кооперациите около Стария пазар. Глутница бездомни кучета се разлаяха. Втурнаха се стремглаво към техен родственик който незнайно защо бе решил да си търси прехраната в тукашните кофи за боклук.

Вдигнах яката на зелената работна шуба за да се запазя от проникващия влажен студ. Край мен, в дворовете на къщата, сливите бяха разцъфнали.

Пролетта неуверено и плахо се събуждаше, като новородено отворило учудени очи за тоя непознат но примамливо интересен свят.

НОЩЕН ПОЛЕТ ЗА ДАКАР

Вече много рядко се срещаме. Може би веднъж на две години. Стар приятел ми е, връстник. Преди време работехме една и съща работа, но в различни заводи. Много често се виждахме, просто по работа и някак неусетно станаме приятели. Обичам музиката, самата човешка слабост ми е. Той също. Събирахме се веднъж в седмицата, у тях, предимно в неделя. Беше прекрасен майстор, самоук. Сам си бе измайсторил стереоуредбата. А когато му гостувах, пускаше най-новата и добра музика от дискотеките в града. Винаги намираше отнякъде хубаво, марково уиски. Черпеше всеотдайно, просто така да върви разговора. И той вървеше, за музиката, работата, приятелите и живота. Живееше с малкото си семейство в тясно жилище, китно уредена гарсонiera. Бяхме млади, жизнерадостни и щастливи, доколкото животът при социализма можеше да бъде щастлив. Вероятно едни и същи интереси сближават хората, а добрия нрав, даже еднаквите житейски трудности ги прави и приятели. Зная, че винаги мога да разчитам на него, както в миналото така и сега. Но сега е друго. Животът ни разпиля. Аз останах тук, в тоя прашен и западащ град а той замина за Африка.

Когато го изпращах, преди седем години, и двамата не знаехме, какво ще е бъдещето, за него пък и за мен. Беше през едно мъгливо и мразовито ноемврийско утро. Тръгнаха пет човека, просто така, на слука и късмет. Чакаха колата за летището. Трепереше от студ, облечен в тънкото си яке.

Трепереше и от вълнение. Безработицата го бе довела до отчаяние. Нямаше друг изход освен да замине. Жена му все боледуваше. За детето трябваша пари да завърши образование. Изнемога и отчаяние. Така беше с него. Това го доведе до тази стъпка. Знаех, че е решителен и всеотдаен. Каквото си намислеше го правеше, с размах и желание и с някакво трудно описуемо въображение. Някак си, не зная как, с много труд и усилия успяваше във всичко което предприеме. Чудил съм му се. Ако нещо му харесаше, не жалеше сили,

не спеше по цели нощи и го правеше за чудо и приказ. Много малко хора бяха като него. Почти не познавам такива. Такава черта на характера, възхищава и привлича.

Вчера срещнах жена му. Срещнах я съвсем случайно, някъде към пазара. Като ме видя се усмихна и само каза:

— Дойде си оная вечер. Капнал е от умора. Сега спи, но ти мини, ще се зарадва да те види.

Едва ли можех да опиша радостта си от новината. Моят стар приятел се е прибрал жив и здрав. Прибрал се е в родното гнездо и е заспал здравия сън на успокоения скиталец.

— Ще мина, разбира се, как не!

Един цял ден разговаряхме, за всичко, за живота там, за работата. Единият от онези с които замина бе починал. Не е издържал на климата. Инфаркт! Кратко и страшно. Така завършваше често животът на гурбетчията.

Моят приятел беше станал друг човек. Беше напечелил пари. Беше купил компютър на внучето си. Докато е работел там, някак неусетно станал дядо. Млад дядо, просто да не повярваш!

Помоли ме да му помогна да монтира някаква платка в новия компютър. Едва тогава разбрах, че някак нещата не са съвсем наред. Трудно се изправи. Болеше го силно кръста. Усмихна се мъчително и каза:

— Дископатия! Ще се оправи! Още тук си я имах, но там... да знаеш братче се работи яко. Работи се по десет часа. Няма шест-пет. Дава ти се задачата и ти трябва да я изпълниш. Как ще го направиш си е твоя работа.

Но по добре е там отколкото тук. Уважението е голямо, към нас белите. Имат си хората колониално минало. Уважават и ценят белите. За парите да не говорим. С работата тук въобще не може да става сравнение. Ела да видиш един филм. Сам съм го снимал.

Включи компютъра. Загледах се в захлас. Пътуват с някакъв зелен фирмен джип през пустинята. Ето и някакво градче. Негърски гета, ламаринени бараки, черни хора, бедно облечени, крайпътни барове с проститутки и „черна“, рап музика. Затананика си тихо. Беше една игрива рап мелодия. Учудих се, защото знаех, че никога не е обичал „черната“ музика. Погледах го. Забеляза погледа ми и обясни:

— Така е братче, там това се слуша. Просто се свиква. Отначалото ти е неприятно, но после се свиква.

След това видях и фабриката в която работеше. Беше фабрика на белите. Обширни постройки, добре подредени цветни алеи, басейнчета за отмора и почивка на персонала и европейска техника, лъщяща от никел и пастелни бои.

— Там всичко е автоматизирано. Човешката ръка не пипа. Единствените работници са чистачите-негри облечени с фирмени униформи. Ето ни и нас, поддръжката. Тук сме във ведомствените апартаментчета. Те са вътре в завода. Има си всичко, кухненски бокс, хладилник, телевизор. Всеки от нас си има преносим компютър и интернет, за връзка с дома. Така е! Къде тук ще видиш такива условия? Ще ти извадят душата за парче хляб, нашите чорбаджии.

След това млъкна някак тъжно и угрижено.

— Знаеш ли, братче, никога не бих заминал, ако имаше какво да се работи тук. Докараха ни до дъното. Съсипаха ни от унижения. Защо мислиш, че съм тръгнал да се трепя на майната си? Никога не бих заминал, да знаеш, ако имаше работа тук, нормална човешка работа.

Спря за миг, преглътна горчииво и очите му се напълниха със сълзи.

— Кирчо, ела моето момче! Ела при дядо. Кажу харесва ли ти компютъра? За него съм го купил. Да се изучи и човек да стане. Мене вълци ме яли. Докато ми бие сърцето за него ще блъскам.

Тогава разбрах. Разбрах каква е цената. Човек за да получи винаги трябва нещо да даде. Той бе дал част от здравето си. Нямаше да се поколебае да даде всичко което имаше за това малко, добро и хубаво момченце. Амбициозният, упоритият, всеотдаен мой стар приятел бе открил философката цел на живота. Да се раздадем за онези които идват след нас. Да им създадем условия на живот, които ние не сме имали. Пък както казват смелите, „Да става каквото ще!“

Тогава ми хрумна една идея. Трябва да му подаря нещо на тоя стар приятел с което ще му бъде по-леко в самотните знойни африкански вечери. Щеше да бъде изненада.

Случи се така, че работата ми отне следващите няколко дни. Пътувах често. Прибирах се капнал от умора вечер и нямах желание за нищо. Пък и язвата ми се бе обострила. Не ми даваше нощем да спя. Бях обаче решил да намеря време за една последна среща преди

заминаването му. Позвъних му. Щеше да замине в петък, с нощния полет на модерния въздушен лайнер през Милано за Дакар. Нямаше много време.

Случиха се силни горещини, юли, точно преди Петровден. Температурите стигнаха трийсет и седем градуса. Една вечер, след дълга командировка, взех един хладен душ и седнах пред компютъра. Бях събрал от интернет много хубава музика. Точно такава каквато слушахме през старото време. Превъртях един куп дискове за да запиша един единствен. Мисля, че дадох всичко от себе си за да бъде и стане това което най-харесваше. От силната горещина компютърът блокираше. Изключвах го за малко и отново го включвах. Най-сетне записът завърши. Сложих слушалките и го изслушах почти целия. Това е! Сигурен бях, че ще му хареса. Вече пукваше зората когато изнурен се тръшнах в леглото.

Не беше сън, беше унес, беше плуване в собствената пот. Морни горещини.

Вечерта му звъннах.

— Ще дойда казах, да се видим за последно.

У тях имаше гости. Беше дошла сестра му от другия край на страната за да го види и се простят. Май нямаше други роднини. Баща му и майка му бяха отдавна починали. Нямаше много време. Позвъних. Отвори ми дъщеря му.

— Влез! — каза. След малко ще се върне.

Жена му гладеше изпрания му панталон. Беше един хубав памучен бял панталон. Такива панталони май се носят в Африка. Тъжно и замислено движеше ютията. Опитваше я и пак бавно я хлъзгаше по дрехата. Помъчих се да дам ведър вид на обстановката. Казах един анекдот, но някак не се получи. Малкото кученце, пекинез сновеше между нас, галеше се пролайваше. Привлякох го до себе си замилвах ушите му, почесах го. То се зарадва и замаха с опашка.

— Довчера беше болно. — Промълви жена му и една сълза се търкулна по бузата и. Много си го обича. Цял ден го снима и ще си отнесе снимките за спомен в Африка. Ето го идва...

Входната врата се отвори. Приятелят ми влезе. Беше някак напрегнат, ядосан. Държеше една красива кутия. Извади от нея един златен часовник, повъртя го в ръцете си и разтреперано промълви:

— Така е тук, както съм си го запомнил. Не можеш да се разминеш от мошеници и ментърджии. Ела навън да пийнем по една бира. — кимна към мен.

Излязохме. Отсреща барчето още работеше. Седнахме и започна да обяснява:

— Дъщеря ми искаше да ме изненада с подарък. Купила ми е тоя часовник за триста и петдесет лева. Носих го само два дена и верижката се разпадна. Отивам при ония търговците, а те ме гледат нахално. Взеха часовника, залепиха верижката с каноконлит и ми взеха три лева за ремонта.

Докато дойда до тук и верижката пак се разпадна. Няма край тяхната наглост, мамка им. Такова нещо в Сенегал никога не може да се случи! Само тук е възможно, в тая пропаднала България!

— Я дай да пийнем по една бира, че времето ти е малко. Аз ще черпя! — казах и повиках сервитьорката.

— Не! Какво говориш? Аз трябва да те черпя!

Разсипахме студената бира, чукнахме се за здраве и подхванахме разговора.

— Как ти се вижда България след седем години отсъствие? — подхванах.

— От зле по-зле. Нали видя филма който съм донесъл? И там има бордеи. Направиха ли ти впечатление кадрите след него? Снимал съм ги оня ден в циганската махала. Видя ли? Какво ще кажеш за тукашната мизерия? Превъзхожда африканската десетки пъти! Видя ли онова детенце дете се рови в купчината смрад. И тоалетни нямат. Ходят по нужда пред бордея и около него, където сварят. От какво дойде това? Не мога да го осмисля. Виж западната част на града ни, онова там, дете му казваха промишлена зона. Нито една фабрика не работи. Да те е страх да минеш през пустите улици. Кучешки глутници ще те разкъсат, защото и те умират от глад. Всичко рухна! Напълниха си гушите единици, гадни типове. Започнаха делото си още през осемдесет и втора. Много добре си го спомням. Внасяха картофи и домати от Полша при положение, че тук е рая на доматиите. Защо стана така? Защото започнаха да грабят! Имах добра работа. Бях спестил трийсет и шест хиляди лева. С толкова пари през онова време можеше да си купиш къща и кола едновременно. Изпариха се за една нощ. Откраднаха спестяванията ни ония гадове, дете и сега ни управляват.

Няма спасение, братче, няма... Ето затова няма да се върна. Догодина се отваря работа в Испания. Във Валенсия ще се строи завод като оня в Сенегал. Ще замина натам и няма да му мисля. Дано издържа. Понаучих малко английски. И с испанския ще се оправя, но няма да стоя тук.

Мълчах. Какво можех да отвърна. Човекът си изплакваше душата и болката. Извадих диска с музиката и му го подадох. Нещо трепна в погледа му, омекна, усмихна се.

— Знаех си аз, предчувствах, че нещо кроиш.

— За самотните и носталгични нощи е това. Нали харесвахме една и съща музика. Ако съм се престарал ще ме извиниш. Знаеш ли приятел, остави тоя „черен“ рап. Това нашето, старото е много по-добро.

Стисна ми ръката развълнуван, преглътна и не отговори. Някаква буца бе заседнала на гърлото му.

— Ще прием ли по още една бира? — каза след няколко минути мълчание.

— Благодаря! Стига ми! Язвата нещо започна да се обажда.

— И при мен има язваджии. Като си дойдат в България ще се съсипят да пият лекарства и нищо не им помага. Върнат ли се в Сенегал и се оправят. Питаш ли се защо е така? Защото тук се ядат боклуци а не храна. Колбасите ги пълнят със соя, карангия и подправки а не с истинско месо. Здрав човек ако ги яде и той ще се поболее. Така е тук! Както си го помня. Всичко е менте! И животът на народа го направиха менте. Мамицата им...

Бирата беше изпита. Навън падаше зноен юлски мрак. Трябваше да го оставя за да се сбoguва с близките си. След шест часа е нощният му полет за Дакар.

Стиснах ръката му. Изправихме се. Дископатията пак го бе сковала. Болезнена усмивка се мярна на лицето му. Тръгна неуверено, а след това някак с напрегнато усилие. Нямаше изход. Трябваше да се печелят пари, за семейството, за внучето, за неопределеното и неясно бъдеще.

— Пази си здравето! — успях да промълвя.

Дожаля ми за моя приятел. Дожаля ми за всички мои изстрадали сънародници раздаващи силите и здравето си по чуждите земи. Дожаля

ми и за самия себе си, за жалкия живот който ми беше наложен. Не беше живот! Беше жалко съществуване!

Нямаше какво повече да си кажем. Разделихме се по мъжки, без обръщане назад. Така както беше в миналото. Така се разделят приятелите.

След няколко часа, тоя добър мой приятел щеше да полети с модерния въздушен лайнер за Дакар.

ПОКАНАТА

— Здравей!

— Здравейте! Кой е?

— Не можеш ли да познаеш? Опитай се...

— Не, не мога...

— Отдавна не съм ти се обаждал.

— Кой се обажда?

— Аз съм, Калин! Не ме ли позна? По-рано само при първата изречена дума ме познаваше.

— Калин...

— Да! Аз съм. Извини ме, че не ти се обаждах толкова време. Когато се видяхме в закусвалнята беше много отчаяна. Загуби ли човек родител, винаги е страшно. Чаках! Чаках да минат два месеца за да се успокоиш. Спомняш ли си, че ти обещах. Обещах ти, че пак ще ходим на походи. Ти толкова обичаш туризма! Зная го и ти обещах. Дадох ти и номера си на Джи-Ес-Ем-а. Да ми звънеш когато се справиш. Много бързах и не можах да запиша твоя телефон. Бях на работа. Връщах се от командировка и прегладнял отидох да взема една баничка. А ти беше в закусвалнята. Поръчаше сандвичи за четиридесет на баща си. Беше толкова покрусена. Разменихме няколко думи като по телеграф. Не знаех какво да ти кажа. Никога не съм успявал да успокоя човек когато е обхванат от силна мъка. Просто не мога. Някак блокирам и не зная какво да кажа. Днес цял ден си мисля все за теб. От нощта. Не знаех дали си запазила телефона си в БТК. Моя го закрих отдавна. Имам едно малко синьо тефтерче. То е старо, но в него открих телефонния ти номер. Зная, че сутрин си на училище. Натоварено ти е. Децата те уморяват. Затова ти позвъних в ранния следобед. Отговори ми телефонния ти секретар. Съобщи ми някаква непозната фамилия. Но малкото ти име си е същото. Зарадвах се! Все пак ще можем да се чуем.

— ...

— Не мога да забравя онова лято когато ни водеше из Рила. Бяхме много млади. Ти ни беше туристическия водач. Прекрасният туристически водач.

— Нима?

— Да! Помня те на оная хижа, над Говедарци. Една сутрин се бе съблякла по бански и бе легнала да се печеш на слънце. Тялото ти беше толкова бяло и нежно... Не зная, но не можех да отлепя очи от него. Имаш бяло и хубаво тяло. Дъщеря ти беше до теб. Бяхте легнали на тучната морава на една небесносиня хавлиена кърпа. Тя също е красиво момиче, но ти си по-хубава от нея. Казах ти да се пазиш от силното слънце. Тогава ме погледна така, че се изчервих. Разбрах, че ме хареса. През целият поход до Мальовица все ме гледаше някак особено. Беше преди петнайсет години, спомняш ли си?

— Но...

— По-късно се виждахме често, на сбирките на групата. Ти обичаше да пиеш бира „Каменица“. Като те видех, все гледах да седна до теб. Ти се усмихваше и подхващаше някаква весела история. И двамата пиехме „Каменица“ и се гледахме. Не ни омръзваше да се гледаме. Нима това не е любов? На нашите години?! След две години почина майка ти. Тогава не разбрах какво става с теб, но ти беше някак странна. Не успях да те разбера. Беше те смазала голямата мъка. Ти ме нагруби. На улицата... Видя ме и ми се разкрещя. Не разбрах причината за това отношение. А ти може би си имала нужда от близък човек, с който да споделиш мъката си. Бившият ти съпруг те е травмирал. Наричал те е „откачалка“. Създал ти е комплекси. Ужасно е! Но аз... никога не съм те обиждал. Спомняш ли си? Никога! Бях винаги внимателен с теб...

— ...

— След това вече не ми се обаждаше. Когато се видехме на улицата разменяхме банални думи. Хвалеше се от дъщеря си. Тя е добро дете. Спечелила конкурс и заминала да учи в щатите. Като говореше за нея, сълзите напиреха в очите ти. Тежко ти бе сама, но се радваше за детето си.

— ...

— Купила си компютър. Инсталирала си интернет, за да си говорите евтино и всеки ден. Дипломирала се е. Работила в Ню Йоркска кантора. Имала си е и приятел. Радостно ти е. Видях го в

очите ти. Но видях и страшната тъга и обреченост. Това е тъгата на самотата. Затова сега ти се обаждам. Искам да те видя!

— Но...

— Моля те! Не ти споделих тогава... че... и аз съм самотен. Самотата е страшна! Не може да се изживее. Човек е създаден да не е сам. Самотата е ужасна! От нея се загива. Който се примири с нея загива... В събота имам неотложни дела. Обещал съм на Тихо да свършим една работа. Не мога да го лъжа. Имам и малко работа по дома. Голяма занемареност е у нас. Ще почистя, ще се изпера, ще си сготвя и съм свободен... Да се видим в неделя, искаш ли? И ти ще си свършила твоите работи. Да се видим, а?

— Къде?...

— Някъде в центъра. В кафето при сувенирната палата, става ли? Искам да се видим, моля те! Нали вече си добре? Нали се успокои? Трябва да се живее въпреки жестоката загуба.

— Имате...

— Моля те! Не ми отказвай! Ще видиш, че ще бъде по-леко и за двама ни. А след това ще направим един малък излет из природата. Някъде наблизко, че и двамата още не сме във форма. Аз не мога да спя, а това ме травмира. Сърцето ми не издържа вече това безсъние... Излета ще ни дойде добре, ще видиш. А на него ще планираме и нещо по-дълго, например до хижа „Лескова“. Ходила ли си нататък?...

— Имате грешка господине...

— Моля?

— Имате грешка! Объркали сте телефона!

— Но... Кой номер сте госпожо?

— 62-58-97.

— Ох, Боже... А аз въртя на 62-58-87! Търся Галя!

— Няма нищо господине! Благодаря Ви за поканата но... аз съм на 78 години и не мога да ходя като вас!

— Ох, Боже... Извинете! Много се извинявам госпожо!...

— Няма нищо! Бяхте много мил! Спомних си младостта. Видях в думите ви моята младост. С голямо желание бих дошла на тоя излет но не мога...

— Госпожо, как се обърках само... Извинете ме още веднъж!

— Няма защо, напротив. Вие разнообразихте скучния ми следобед. Седя по цял ден край прозореца и гледам навън. От две

години много ме болят краката. Трудно се придвижвам и си седя у дома. Посещава ме една далечна роднина, два пъти в седмицата. Купува ми хляб и продукти. Какво да се прави, старост-нерадост.

— Госпожо!... Не зная какво да кажа... Много съжалявам за грешката...

— Нищо! Нищо, млади господине. Обадете се пак на тая жена. Тя има нужда от вас. Не я оставяйте този път. Може би това е щастието и за двама ви, но не го знаете. И ходете, ходете всяка събота, всяка неделя... Ходете докато можете. И бъдете щастливи... Ох-ох-ох!

— Вие плачете!

— Няма нищо, ще ми мине. Няма нищо! Бъдете живи и здрави! Бог да е с вас! Сбогом!...

— ... Сбогом, госпожо!...

20.02.2008

Враца

Издание:

Автор: Алекс Болдин

Заглавие: Слънчогледи

Издание: първо

Издател: БГкнига

Град на издателя: София

Година на издаване: 2012

Тип: сборник разкази

Националност: българска

Редактор: Алекс Болдин; Галина Кирилова

Художник: Камелия Мирчева

ISBN: 978-954-8628-27-3

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/4728>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.